

Latvijas Žurnālistu asociācijas Izcilības balva Kurzemniekam. ➔ 4. lpp.

Sadoties rokās solidaritātei

Kuldīdznieces Ineses Afanasjevas sejas maska – Baltkrievijas vēsturiski nacionālā un Latvijas valsts karoga krāsas: „Man ļoti patīk šāds protesta veids – mierīgi, visi kopā. Uzskatu, ka tā var panākt ļoti daudz.”

Svinot *Baltijas ceļa* 31. gadadienu un atbalstot baltkrievu tautas centienus, svētdien, 23. augustā, akcijā Kuldīgā, Liepājas ielā, pie pieminekļa hercogam Jēkabam sanāca 55 lieli un mazi dalībnieki. Sadodoties rokās, gājēju ielā tie izveidoja solidaritātes ķēdi.

Akciju rīkoja Latvijas Pilsoniskā alianse, Kuldīgā tās koordinatore bija Kurzemes NVO centra pārstāve Maija Jankovska. Uzreiz pēc tam liela daļa devās uz Lietuvu, kur no Viļņas līdz Baltkrievijas robežai tika izvei-

dota rokās sadevušos cilvēku ķēde akcijā *Baltijas ceļš. Brīvību Baltkrievijai*.

„Cik kuldīdznieku uz Lietuvu aizbrauca, nav zināms, bet no visas Latvijas akcijā tur piedalījās ap 300 cilvēku,” skaidro

M.Jankovska. Lai arī izbraukuši laikus, mūsējie līdz ierādītajai vietai nav tikuši, jo pie Viļņas sākušies pamatīgi sastrēgumi. Maija stāsta: gaidot bijusi kopības izjūta, jo teju visās automašīnās sēdējuši cilvēki baltās drēbēs, ko aicināts uzvilkt kā kopīgu simbolu. Starp tiem, kuri turp devās, bija arī Inese Afanasjeva, kura akcijai ļoti gatavojusies: viņas sejas masku, kāda bija vajadzīga katram, no vienas puses veidoja Latvijas, no otras – Baltkrie-

vijas nacionālā karoga krāsas. (Baltsarkanbaltais par neatkarīgās valsts karogu kalpojis no 1918. līdz 1919. gadam, kā arī no 1991. līdz 1995. gadam.)

Akcija rīkota kā atbalsts protestētājiem Baltkrievijā, kuri kopš 9. augusta pieprasa prezidenta Aleksandra Lukašenko atkāpšanos, jo uzskata, ka vēlēšanu rezultāti ir falsificēti.

Alberta Dintera teksts un foto

BŪSIM KOPĀ ar Baltkrieviju!

Atbalstot Baltkrievijas demokrātisko spēku cīņu pret prezidenta Aleksandra Lukašenko režīmu, Kuldīgas novada pašvaldība ar kaimiņvalsts brīvības simboliem **trešdien, 26. augustā, no 21.00 līdz 24.00** izgaismos jauno rātsnamu. Iedzīvotāji aicināti šajās stundās būt klāt, parādīt solidaritāti, iemūžināt to fotogrāfijās vai video, publicēt sociālajos tīklos un lietot starptautiskās akcijas kopīgo tēmturi

#FreedomWay.

SPIRITS & WINE

PLAŠĀKAIS SORTIMENTS PIE TAVĀM DURVĪM!

VAIRĀK KĀ 5000 PRODUKTU AR PIEGĀDI VISĀ LATVIJĀ.

spiritsandwine.lv

Krists Neilands komandā *Israel Start-Up Nation* debitēs braucienā *Tour de France*.

➔ 11. lpp.

Emigrācija kā bēgšana bailēs par dzīvību un veselību.

➔ 6.-7. lpp.

KURUS CEĻUS LABOS, KURUS NE?

No Kurzemes novadu vadītāju priekšlikumiem apstiprināta tikai vairāk nekā puse. Par to lielas pretenzijas.

➔ 4. lpp.

Jautā par autobusu pieturām.

➔ 3. lpp.

„Lai pusaudzim viss būtu labi, vajadzīga tuvība ar vecākiem un reizē disciplīna,” saka **psihoterapeits Nils Sakss-Konstantinovs**.

➔ 8. lpp.

Piektdien, 28. augustā:

- Kas sagaida jaunajā mācību gadā.
- Kuldīgas slimnīca jautājumu krustugunīs.
- Aktīvie Ēdoles jaunieši.
- Dūdinieku saietā Alsungā.

REDZĒJUMS

Kā sacīt jāsaka...

Daina Tafelberga

„Jebkurā auditorijā, kad runā par naudas dalīšanu, ir kā *Mērnīku laikos*: tie, kuri dabūjuši, klusē, bet pārējie nav apmierināti,” teica *Latvijas Valsts ceļu* (LVC) valdes priekšsēdis Jānis Lange, Kuldīgā tiekoties ar Kurzemes pašvaldību vadītājiem. Savā ziņā tā bija atbilde gan uz novadu domju pārstāvju atzinību LVC (jo tie nesola daudz), gan uz nopelumu Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai (VARAM), kas piesolīto tagad uz papīra sadalījuši pēc ierēdņiem vien zināmiem principiem. Skaidrības labad jāpiebilst, ka diskusija bija par diviem maciņiem: valsts kārtējo programmu ceļu remontam un papildu 300 miljoniem, lai administratīvi teritoriālajai reformai piešķirtu kādu arī iedzīvotājiem taustāmu jēgu.

„Pagājis vairāk nekā pusotrs gadsimts, bet naudas dalīšanas būtība nav daudz mainījusies.”

Tajā sēdē gan negāja tik traki kā brāļu Kaudzīšu romāna ainā, kur, mērnīciņa kungu gaidīdami, slātavieši goda mielastā sēdās pie viena galda, čangalieši – pie otra, līdz kurnēšana, nemierīga čurkstēšana un sirdīšanās nonāca pie liela dumpja. Pagājis vairāk nekā pusotrs gadu simtenis, un ļaudis to dalīšanas lietu iemācījušies kārtot citādi, bet būtība tāpat kā toreiz nav mainījusies. „Kā sacīt jāsaka, tagad ir brīvēstības laiki – katrs var iet žēloties, kam grib,” apmēram tā Kencis varētu teikt arī šobaltdien. Turklāt kopš pandēmijas laikiem sapulces notiek tiešsaistē, un jebkura sarunāšanās vai cits troksnis var videopārraidei traucēt. Arī valoda mainījusies, un tie vecvārdiem pilnie valdības slavināšanas teikumi par taisnīgu dalīšanu, gādājot par valsts labklāšanos, nomainīti ar modernākām frāzēm. Citēju VARAM: „Sagatavojot prioritāri sakārtojamo autoceļu sarakstu, ņemta vērā aktualizētā informācija par plānotajiem remonta risinājumiem citās programmās, reģionālo centru sasniedzamība, pieejamais finanšu apjoms, kā arī novadu vajadzības.”

Tie pēdējie divi vārdi jau ir tā strīda jeb neapmierinātības būtība. Kā sacīt jāsaka, vai gan valdība zina, kas laukos vajadzīgs? Teica, ka zinot. Tomēr Saldus novada vadītājs tā arī nesaņēma atbildi, kāpēc piesolīto astoņu miljonu vietā nu vairs atvēlēti tikai divi. Tas ir daudz mazāk nekā citiem. It kā Saldus–Ezeres ceļš vairs nevienam nebūtu vajadzīgs, kaut zināms, ka to izmanto arī citu, tostarp Latvijas tālāko, novadu iedzīvotāji. Šī ceļa remontu atbalstījuši arī pārējo pašvaldību vadītāji, un tas bija iekļauts Kurzemes plānošanas reģiona sarakstā, ko VARAM pieprasīja.

„Ja 20 cilvēki vienojas, kas var būt vēl taisnīgāk?” jautāja Saldus mērs. Bet, kā sacīt jāsaka, kungiem jau zināms labāk.

TRĪS PAR VIENU

Kā laika apstākļi ietekmējuši ražu?
ĪSTI LATVISKA VASARA

1. Alvilis Elksnis, Kurmāles *Smiļškalnu* īpašnieks:

– Mūsu dārzos aktuālākās ir avenenes. Tās aug mulčā, tāpēc ieilgušais sausums daudz neietekmē – mulča mitrumu regulē. Avenes izskatās ļoti labi, jābūt labai ražai. Upenes gan šogad nebija ražīgas. Manuprāt, tās bija nīkulīgās, siltās ziemas un vēsā pavasara sekas. Laika apstākļi

auglību ietekmē ilgstošā periodā, bet pustumēsi ilgs sausums var nebūt tik būtisks. Mazdārziņos redzams, ka ābeles saražojušas pārmērīgi un liela daļa augļu nobirusi. Tas ir dabisks process. Komercdārzā augkopis izņem liekos aizmetņus, lai iegūtu smukus ābolus, bet nekoptās ābeles to normē pašas. Sausumam tur nav lielas nozīmes. Šī vasara gan

augļu, gan ogu dārzēm ir ļoti laba. Nav bijuši ne lieli karstuma, ne ilgu lietavu periodi, vienīgi tas pavasaris nebija pārāk patīkams. Es teiktu: tāda īsti latviska vasara, kas atgādina, ka dzīvojam mērenā klimatā. Redzēsim, kas būs vēlāk. Pēc kādas nedēļas sāks ražot rudens avenenes – ja neuznāks salnas, tās būs līdz oktobra vidum.

RAŽAI LABS, BET NE JAUNAI SĒJAI

2. Oskars Balodis, Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra augkopības nodaļas vadītājs:

– Augusta pirmā puse bija sausa visā Latvijā. To var vērtēt divējādi. Graudu novākšanai tas bija ideāls laiks – varēja novākt ražu ar zemu mitrumu sastāvu, līdz ar to ietaupīt uz kaltēšanu. Tāpat, ja nav bijušas lielas lietavas, graudiem ir kvalitāte un tā ilgi saglabājas. Taču labajam, saulainajam ražas laikam ir blakne,

kas var ietekmēt turpmāko, ja sausums ievēlās. Šobrīd kritiskākais – sākusies ziemāju sēja, rapsim jau būtu jāsāk dīgt, bet sausuma dēļ dažos laukos var būt problēmas. Īpaši tur, kur uzartā zeme strauji izžuvusi. Šis ir pēdējais brīdis, kad lietus var glābt. Diemžēl tas nav vienmērīgs: vienā vietā salīst labi, bet netālu blakus tikai smidzina vai vispār nav nekā. Lai jaunie sējumi sadīgtu, aramkārtai diezgan jāsamirkst – vismaz 10 l/m² vajadzētu nolīt. Bet par daudz arī

nevajadzētu, jo pārmērīgs slapjums tāpat var ietekmēt sēju. Zemnieks jau grib, lai viss būtu vienmērīgi: siltums, sausums un mitrums, ziemā neliels sals ar sniegu. Bet dabā tā nav.

Graudaugu raža kopumā ir laba, ziemājiem pat ļoti, vasarājus ietekmēja mitruma un sausuma pārmaiņas atkarībā no novadiem. No ziemas rapša rekordus nesagaidījām – laikam jūlijs tam nepatika. Ražas novākšana tuvojas beigām, un jādodomā, ka rezultāti būs labi.

PAŠAM JĀLAISTA

3. Mārtiņš Heidemanis, Skrudas mājražotājs:

– Tomātu un citu siltumnīcas kultūru raža ir laba, jo par to var pats gādāt vairāk nekā klajā laukā. Bumbieres saražojušas mazāk, taču mellenes ir diezgan padevušas. Sausuma dēļ sava daļa augļu nobirusi. Toties ķirbjus laika apstākļi īpaši nav ietekmējuši – tie aug, kā saka, griez-

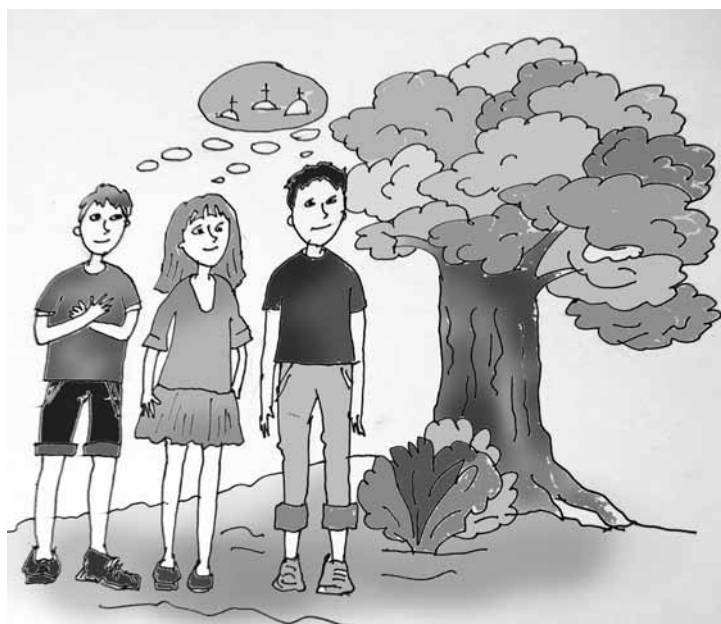
damies. Viens pat kokā uzrāpies – smuks bumbulis karājas. Es neteikšu, ka gads ir slikts, kaut laika apstākļi bija mainīgi. Pie mums sausums visvairāk ietekmējis kartupeļus: siltajā laikā strauji izlīda no zemes, tad uzņāca lietus, un sāka plīst pušu. Tomēr tagad saauģuši labi un raža ir liela. Līdzīgi ar gurķiem: laiks bija tiem labvēlīgi silts, tad uzņāca mitrums un

miltrasa, kas ietekmē kvalitāti, tomēr raža laba. Burkāni ir lieli, kāposti arī. Pašam jāvaktē un jālaista, ko var. Ar medu šogad švakāk: bites līdz Jāņiem sanesa daudz, bet tagad redzams, ka rudens būs trūcīgs. Līdz aizvadītās nedēļas nogalei Skrudas pusē lietus tikpat kā nav bijis.

Daina Tafelberga

NUMURA CITĀTS

Ineses Slūkas zīmējums

Raidījuma *Tas notika šeit* vadītājs Dāvids Ernštreits Turlavā: „Mēs, filmēšanas grupa, vēl neesam pārāk lielā vecumā. Bet, kad iegājām Pliķu kapsētā, visi viens caur otru atzinām: „Te gan es gribētu gulēt!” Tas skats uz ezeru, tie ozoli! Tādu kapsētu vēl nebijām redzējuši.”

Ja jūs avīzē pamanāt kādu kļūdu vai neprecizitāti, būsīm priecīgi, ja darīsiet mums to zināmu pa tālruni **63350567**.

Par iepriecām un pabēdām ziņojiet *Kurzemniekam* e-pastā: **redakcija@kurzemnieks.lv**. Lasītāju vērojumi nav anonīmi.

MANUPRĀT

Ja par tevi nerunā

Ik pa laikam lasu ziņas par skandalozām personībām. Patiesībā nē, tikai redzu tās internetā izlecām manā priekšā, uzmanīgi vēstot par kārtējo skandālu. Nemaz nav laika iedziļināties, taču nesen atlicināju brīdi un kādā bezmiega naktī noskatījos interviju ar jaunu meiteni, kura jau kādu laiku kritusi par upuri dzeltenās preses uzpūstajām pīlēm. Ar aizrautību klausījos, kā viņa pret šādu popularitāti izturas. Saprotams, dzelteno ziņu lapas un to komentētāji metas meiteni plosīt gabalos: viņas biznesu, izskatu un pat attiecības. Viņa pavisam mierīgi atbild, ka par daudzām ziņām un komentāriem pat nenojauš. Sapratusi, ka neatkarīgi no tā, vai klusē vai aizstāvas, rezultāts būs tas pats, viņa vienkārši turpina darīt savu. Tas ir tikai fona troksnis, kas reiz beigsies. Tad aizdomājos, ka teju visi, kuri smagi strādājuši, kaut ko atklājuši un sasnieguši, reiz ir cietuši no sabiedrības un tabloīdu baumām. Saka taču: „Ja par tevi nerunā, tu kaut ko dari nepareizi.” Varbūt tā arī ir. Tā vietā, lai mestos aizstāvēties, attaisnoties un izskaidroties, varam turpināt tuvojies saviem sapņiem, ļaujot komentētājiem izblaustīties un izvēdināt plaušas pēc sirds patikas. Galvenais ir rezultāts.

Elisa Rudzīte

Kuldīga, 1905. gada ielā 19, LV-3301

Galvenā redaktore Daiga Bitiniece – 63350567, redakcija@kurzemnieks.lv.

Žurnālisti: Inguna Spulniece – 63350565, inguna.spulniece@kurzemnieks.lv;

Daina Tafelberga – 63350563, daina.tafelberga@gmail.com;

Jolanta Hercenberga – 63350568, jolantah99@gmail.com;

Alberts Dinters – 63350568, alberts.dinters@kurzemnieks.lv;

Elisa Rudzīte – 63350568, elisa.zemite@gmail.com;

Inta Jansone – 63324881, inta.jansone@kurzemnieks.lv.

Literārā redaktore Dina Poriņa – 63350568, dina.porina@kurzemnieks.lv.

Maketētājas: Laila Liepiņa – 63350568, laila.liepina@kurzemnieks.lv,

Inese Slūka – 63350563, reklama@kurzemnieks.lv.

Reklāmas nodaļa – 63324881, sludinajumi@kurzemnieks.lv.

Izdevējs – SIA Jaunais kurzemnieks. Reģ. nr. 1400. Iznāk otrdienās un piektdienās. Pārpublicējot atsauce uz Kurzemnieku obligāta.

Izdevējs – SIA Poligrāfijas grupa „Mūkusalas” Rīgā, Mūkusalas ielā 15a.

Metiens – 2879

MUMS ZVANA

Vadītāja tiesības ir

Kāda kuldīdzniece *Kurzemniekam* pauda bažas, ka vienam ekskursiju vilcieniņa *Ludis* vadītājam, viņasprāt, varētu nebūt autovadītāja apliecības.

Vilcieniņa īpašnieks Roalds Cinis to kategoriski noliedz un ir gatavs parādīt visu vadītāju apliecību kopijas. *Kurzemnieks* arī pārliecinājās, ka konkrētajam cilvēkam šis dokuments ir.

R.Cinis uzskata: kuldīdzniekiem pārlietu patīk piekarināt cilvēkiem birkas un noniecināt. Ja kāds skolā bijis nekārtīgs, netiekot pieņemts tas, ka vēlāk cilvēks var mainīties. Par *Ludi* sūdzoties arī tad, ja vadītājs neļauj mazam bērnam sēdēt ārmaļā pie durvīm vai salonā neļauj ievest lielu suni bez uzpurņa. Zvanīts tiek gan īpašniekiem, gan pašvaldībai. Bet to, kuri ar braucienu ir apmierināti, esot daudz vairāk.

R.Cinis: „Man par konkrētā vadītāja braukšanas stilu ir ļoti labas atsauksmes. *Ludim* ir

izieta tehniskā apskate, un, lai ar to brauktu, pietiek ar parastajām autovadītāja tiesībām. Nav bijušas nekādas sadursmes, kaut, ņemot vērā cilvēku daudzumu Kuldīgā un ielu remontu, tās nevar izslēgt. Ir tādi, kuriem nepatīk, ka *Ludis* traucē braukt, ka esot putekļi. Citi neapmierināti, ka vēstures videomateriāls (to rāda salonā – red.) isti neatbilst tām vietām, pa kurām tagad varam izbraukt. Pirms braucienu katru par to informējam un ar varu nevienam *Ludi* nesēdinām. Ziemā videomateriālu piešķaņosim jaunajam maršrutam.

Kuldīdzniekiem tomēr jāsaprot, ka pilsēta attīstās, pakalpojumu klāsts kļūst aizvien lielāks. Beigsies remonts – ielas būs ērtas. Parādījušies mazie tukstuki, kas pilsētu atdzīvina, apmeklētājiem dodot iespēju izvēlēties. Visā pasaulē ir izvēles iespējas, arī Kuldīgā nav statiska. Tā mainās, un pie tā jāpieder.”

Inguna Spuleniece

LASĪTĀJS NEAPMIERINĀTS

Ko darīt, ja nenolasa e-talonu

Aijas kundze no Kuldīgas nepatīkamus mirkļus piedzīvojuši pilsētas autobusā, kad pašvaldības izsniegto e-talonu pensionāriem kases aparāts nevarēja nolasīt. Uzņēmums *Tukuma auto* problēmu zina, bet novērst tik viegli neizdodas.

„Jau iekāpjot autobusā Mežvalde–Priedaine, kas 7.50 brauc uz Meža kapiem, šoferis pateica, ka aparāts talonus nenolasa. Jautāju, ko darīt. Viņš atbildēja, ka par velti vest nevarot – ja nu iekāps kontrole? Teicu, ka naudas man nav. Labi, atļāva palikt. Bija vēl viena pensionāre, kurai tāpat gāja. Nesaprotu, kā šoferis ar salūzušu aparātu brauc ārā uz līnijas. No Meža kapiem atpakaļ gāju kājām. Ja jau pašvaldība man devusi tiesības braukt par velti, gribu tās izmantot. Nekur daudz pensionāri nebrauc – tikai uz kapiem un līdz dārziņiem. Šoferis teica, ka viņu sodītu, ja būtu kontrole. Par ko sodīt? Ja es iedotu naudu, bet viņš biļeti neizsniegtu, tad var sodīt. Man šī bija otrā reize, kad nenolasa talonu, bet paziņas saka – tā gadoties bieži.” Kundze grib saprast, kādēļ viņai jābūt gatavai maksāt bojātas iekārtas dēļ.

Tukuma auto izpilddirektors Rolands Melderis pasažieriem par neērtībām atvai-

nojas. Viņš skaidro, ka tehniskas problēmas mēdz būt gan ar kases aparātiem, gan pašiem e-taloniem, īpaši pensionāriem izsniegtajiem, jo skolēnu brīvbiļetes, kas ir cita modeļa, labi darbojoties gan šeit, gan Saldus novadā. „Pagājušajā nedēļā biju Kuldīgā, un viens no šoferiem sūdzējās, ka četrus talonus nolasa, piekto – ne. Sazinājāties ar kases aparātu apkalpotājiem, viņi problēmu risina no savas puses, mēs – no savējās, esam iesaistījuši arī pašvaldību, kas e-talonus uztur. Pārbaudām tehniku, bet īsti nevaram problēmu atrast. Aparātu apkalpotājs domā, ka autobusā, braucot pa sliktiem ceļiem, ir pārāk liela vibrācija: tā izkustinot mikroshēmas, zūd savienojumi. Katrs pielikts, bet nenolasīts e-talons mūsu sistēmā parādās kā kļūda. Izskatām katru.”

R.Melderis atzīst, ka pasažieri bez biļetes šoferis patiesi vest nedrīkst. Viņa ieteikums ir pensionāriem šādos gadījumos biļeti nopirkt un iesniegt pašvaldībā atmaksai. Tāda iespēja pastāv, apstiprina domes informācijas centra darbiniece Eva Ešenvalde. Ar iesniegumu un pievienotām biļetēm jāiet uz domi Baznīcas ielā 1 (tālr. 63322469).

Inguna Spuleniece

AKTUĀLAIS JAUTĀJUMS

Kāds ir jūsu viedoklis par protestiem un to apspiešanu Baltkrievijā? Kā mēs no Latvijas varam palīdzēt?

Jana Čaure, vēsturniece:

– Man tas nav tāds topa jautājums, bet cenšos sekot līdzi. Jebkura tauta ir pelnījusi dzīvot brīvā, demokrātiskā valstī. Baltkrievijas tauta ir ļoti drosmīga, ka beidzot saņēmusies un ir gatava iestāties par demokrātiskām tiesībām. Jebkurš cilvēks ir to pelnījis. Man tas nav biedējoši, jo manās mājās nekas nav noticis un es uz savas ādas to neesmu izjutusi. Zinu, ka arī mums vēsturē bijuši tādi periodi, kad ir nācies iziet no mājām un teikt, ka gribam dzīvot brīvā valstī. Es nobijusies neesmu, bet ticu, ka tie, kuri tur iziet uz ielām, ir nobijusies. Es cenšos viņus saprast. Šeit, Latvijā, varam atbalstīt, starptautiski paužot viedokli, un tas jau, manuprāt, tiek darīts, rīkojot atbalsta pasākumus.

Rihards Zorģis, Kuldīgas vīsis:

– Godīgi sakot, īpaši nezinu, kas tur notiek. No politikas atturos. Uzskatu, ka taisnībai vajadzētu būt un visas lietas jāatrisina. Lai cīnās! *Baltijas ceļā* neesmu piedalījies, tāpēc grūti spriest, vai to rīkot gar robežu.

Edijs Šplīts, mūzikas instrumentu meistars:

– Kaut ko esmu dzirdējis, bet mani tas īsti neinteresē. Man ar Baltkrieviju nav nekāda sakara un par to nelasu. Mums taču ir dzīvei nolikts konkrēts laiks, lai izdarītu kaut ko priekš sevis. Netērēju laiku tam, kas manu dzīvi neskar. Par akciju gar robežu nemāku teikt neko, jo viss ir ļoti neparedzams. Tur lēmumi tiek pieņemti daudz citādāk.

Inga Reimane, skolotāja:

– Tas, kas Baltkrievijā notiek, protams, nav pieņemams visai demokrātiskajai pasaulei. Un mums kā kaimiņzemei tas rada lielas bažas. Redzēju televīzijā, ka *Baltijas ceļš* šogad ies gar Baltkrievijas robežu. Tādi notikumi ir katras valsts izvēle. Iespējamo nākotni grūti prognozēt.

Irēna Upeniece, pensionāre:

– Šausmas! Man bail par to, kas tur notiek. Negribu, lai atkal ir kāds karš. Jau domājot par notiekošo, zosāda uznāk. Cītīgi lasu, skatos ziņas televīzijā. Ir pareizi, ka Baltkrievijas tauta cīnās pretī. Man liekas nepareizi, ka viņiem tā uzbrūk, sit. Ko mēs varam palīdzēt? Lasīju, ka citu valstu lietās nedrīkst iejaukties. Mūsu valdība var teikt kādu vārdu un vairāk jau arī neko. Domāju, ka *Baltijas ceļā* pie robežas nevienam neuzbruks. Tas ir veids, kā mēs varam atbalstīt.

Mirdza Saulīte, kuldīdzniece:

– Tad, kad Latvijā bija barikādes, es arī piedalījos. Tad mēs sargājām savu zemi. Es laikam neiejauktos, ja man būtu teikšana. Ja kaut kur iebrauc, labāk jau nav – tikai sliktāk. Katrai darbībai būs pretdarbība – tas jau pierādījies. Lai viņi cīnās, lai risina savu situāciju! Ja prasīs palīdzību, tad palīdzēs. Mums taču pašiem ir tik daudz iekšējo problēmu. Ja *Baltijas ceļš* ir miermīlīga akcija, lai darbojas! Cerēsim, ka viss beigsies labi.

**Monta Bērziņa (Jauno žurnālistu skola)
Elisas Rudzītes foto**

LASĪTĀJS GRIB ZINĀT

Par pilsētas autobusu pieturvietām

Vairāki kuldīdznieki interesējās par sabiedriskā transporta pieturām Kuldīgā.

MAZS ATTĀLUMS

Jau vairākkārt taujāts, kur autobuss pasažierus uzņems un izlaidīs Jelgavas ielā pēc tās rekonstrukcijas. Pašvaldības transporta infrastruktūras inženieris un transporta komisijas priekšsēdis Andris Megnis atbild, ka pietura iecerēta iepretim bijušā *Vulkāna* teritorijai (Jelgavas ielā 38). Ļoti senā vēsturē autobuss apstājies arī pie tagadējās jauniešu mājas netālu no Skrundas ielas krustojuma. Pēc rekonstrukcijas tas nebūs iespējams divu iemeslu dēļ. Pirmkārt, šajā vietā izbūvēta automašīnu stāvvietā. Otrkārt, attālums līdz nākamajai pieturai pie kultūras centra ir pārāk mazs. Pie jauniešu mājas jeb

kādreizējā *Vulkāna* sporta kluba autobuss apstājās tad, kad bija cita satiksmes infrastruktūra un sabiedriskais transports kursēja pa Liepājas ielu.

NEVIETĀ APSTĀTIES NEDRĪKST

Pārventas iedzīvotāji sūdzējušies par pieturām Ventas un Saldus ielā, jo kādu brīdi pasažierus agrākajās pieturvietās neizlaida un neuzņēma. Kurzemes plānošanas reģiona sabiedriskā transporta nodaļas vadītāja Vaira Brūdere skaidro: ja pieturvieta nav atbilstoši iekārtota un nav attiecīgas zīmes, autobusam tur nav jāapstājas. Bieži vien labsirdīgi šoferīši tā darīja, riskējot saņemt aizrādījumu no darba devēja vai pat sodu no policijas. „Autobusa vadītājs būs vainīgs un atbildēs tad, ja apstāsies nevietā, pasažieris, ārā

kāpjot, paslīdēs un gūs traumu. Par to jau bijušas tiesāšanās un cietušajiem ir maksāta kompensācija,” norāda V.Brūdere.

TRAUCĒ SATIKSMES DROŠĪBA

Pārventā pieturas tagad ir puslīdz sakārtotas, lai gan visi, kuri izmanto autobusu, nav apmierināti. Vēl tiek domāts par pieturvietu Rumbas pagastā pie bijušā MRS (tuvākās pilsētas pieturas ir pie Stendes un Saldus ielas krustojuma un pagrieziena uz Mežvaldi).

Diemžēl Ābeļciema iedzīvotājiem atbilde joprojām nemainīga: maršrutā Virka–Pelči autobuss drīkstēs apstāties tikai pieturā *Maizes kombināts* pie ceļa uz Rumbas kooperatīva dārziņiem. Iepriekš pasažieri izlaisti arī pie pagrieziena uz Ābeļciemu. Stingrās kontroles dēļ tā vairs nebūšot,

bet oficiālu pieturu ierīkot nevarēs satiksmes drošības un valsts standartu dēļ.

JĀLŪDZ ĪPAŠNIEKS, LAI ĻAUJ IERĪKOT

Aivars no Priedaines un vēl citi atgādina, ka maršrutā Priedaine–Mežvalde agrāk blakus Kuldīgas apvedceļam pietura bijusi pie tagadējā veikala *Mājai un dārzam*, kur autobuss iebraucis iekšā uz laukuma. Pašlaik tuvākās pieturas esot tikai pie jaunā tilta un aiz vecās autoostas. „Dažādas sadzīves lietas šajā veikalā tiešām vajadzīgas. Bet cilvēki sapirkušies tapetes un krāsas, un kā lai tik tālu aiznes? Visiem tak nav mašīnas. Viens izsauca taksometru, cits stiepj ar asarām...”

V.Brūdere piekrist: „Jautājums ir ļoti sens, un šis nav pirmais zvans. Agrāk šo maršrutu apkal-

poja uzņēmums *Linde N*, kuram tolaik piederēja arī veikals. Bet tad mainījās arī pārvaldītājs – iepirkumā uzvarēja *Tukuma auto*. Pašlaik uz apvedceļa pietura ir pie Vienības ielas. Otra pie veikala būtu pārāk tuvu. Satiksme tur intensīva, un izkāpt nebūtu droši. Tad pietura vajadzīga arī pretējā pusē pie *Rietumu naftas*, bet tur tāpat nav vietas. Veikala *Mājai un dārzam* laukums ir privāta teritorija. Bet vienīgais loģiskais risinājums būtu – domei jālūdz piekrišana zemes īpašniekam, lai tur ierīkotu pieturu.”

Tikmēr tuvākās pieturas vēl būs pie 2. vidusskolas un pie veikala *Sarma*, bet ielu pārbūves laikā nav arī to.

**Daina Tāfelberga,
Dina Poriņa**

NO KĀRTĪBAS SARGĀTĀJU IKDIENAS

Kails vīrietis un atklāti ugunsdziras lietotāji

Stāsta Kuldīgas novada pašvaldības policijas priekšnieks Kaspars Šabāns.

17. augusts. Nedēļa sākas ar izsaukumu uz kafejnīcu Ventas krastā, jo tur pasākums ieildzis un mūzikas skaļums neļauj iedzīvotājiem gulēt. Tad zvans: Pilsētas laukumā guļ cilvēks. Tas pamodināts un aiziet mājās. Priedainē kāds izdomājis krāsnī dedzināt plastmasas izstrādājumus – notiek pārrunas.

18. augusts. Mums ziņo par vīrieti, kurš nerūpējoties par suni. Mūsu darbinieki to pārrunā. Zvana iedzīvotāji, satraukti, ka kaimiņiene sen nav redzēta. Noskaidrojam, ka sieviete ievietota medicīnas iestādē.

19. augusts. Liepājas ielas kāpņu telpā ilgstoši nakšņojot kāds vīrietis. Konstatējam, ka viņš ir plīks – palikusi tikai viena kurpe un kreklīns, ar ko viņš cenšas piesēties. Kur palikušas pārējās drānas, nav zināms. Iesaistām sociālo dienestu un kopā sagādājam jaunas ūziņas, lai var doties prom. Planīcas ielā kāds vīrietis ārdās. Izskaidrojam noteikumus par sabiedrisko kārtību, vīrietis aiziet mājās, bet pēc neilga laika atkal braucam turp, jo skandalētājs atgriezies. Šoreiz viņam pasniegts protokols, pats nogādāts Valsts policijā. Nākamais ir izsaukums uz Baznīcas ielu, jo tur vecu lapu kaudzē kāds iegāzis neapdzisušus sodrējus – tie gruzd. Izsaucam ugunsdzēsējus, tikmēr tiek pamanīti trīs cilvēki, kuri atklāti lieto alkoholu, – uzrakstīti trīs protokoli. Mums zvana par divām sievietēm, kuras sabiedriskā vietā lieto grādīgo. Sākti divi procesi. Vakarā pienāk zvans, ka sētā aiz ieroču veikala notiek skaļa uzdzīve. Aizpildām četrus protokolus par nepilngadīgajiem reibumā.

20. augusts. Divreiz dodamies uz vienu adresi Piltenes ielā. Pirmajā reizē tur skan skaļa mūzika – tā tiek izslēgta. Otrreiz notiek skaļš strīds, bet tas beidzas ar kašķīgo mierizlīgumu. Vakarā braucam aprunāties ar cilvēku, kurš dzīvoklī pretī bibliotēkai nolēmis mūziku klausīties skaļi. Atskaņotājs tiek izslēgts.

21. augusts. Pēc Rumbas pagasta pārvaldes darbinieku lūguma nogādājam cilvēku *Zilā krusta* patversmē. Satraukuma pilns zvans: stārķu ligzdā uz kultūras centra skursteņa jaunais stārķēns nevarot palidot. Šoreiz neko palīdzēt nespējam. Vakarā braucam uz Liepājas ielu pretī *Jēkaba sētai*, jo uz soliņa sēž vīrietis, kurš pilsētvidē neiederoties. Pēcāk patruļas ceļš ved uz Turlavu, jo tur cilvēks guļ uz ceļa; sākam lietvedību. Zvans no Mārtiņsalas glābējiem: peldētavā pārlietu apreibis vīrietis traucē kārtību.

22. augusts. Zvans: pie spēļu zāles blakus bijušajai Valsts policijas ēkai kompānija uzvedas skaļi. Kad ierodas mūsu darbinieki, tā izklīst.

23. augusts. Zvans no Valsts policijas – viņiem savukārt zvana tie iedzīvotāji, kam pie sirds neiet skaļa mūzika, kuras avots ir bārs Liepājas ielā. Darbinieki ar bāra īpašnieku to pārrunā, un pasākums beidzas. Tad pārrunas ar jauniešiem, kuri skaļi uzvedas Estrādes parkā. Pilsētas dārza lapenē tāda pati kompānija traucē naktsmieru. Vakarā mums zvana, ka Rātskunga ielā pie nama sēž vīrietis ar atvērtu alus bundžu. Aizbraucam, vīrietis alu izlej, bundžu izmet un aiziet.

Neapzinīgiem autovadītājiem šonedēļ izsniegti 35 protokoli.

Alberts Dinters

Izcilības balva Kurzemnieka žurnālistēm

Laikraksta *Kurzemnieks* 2019. gada publikāciju sērija *Lai lauki nepaliek bez cilvēkiem* ieguvusi Latvijas Žurnālistu asociācijas Izcilības balvu reģionālo un diasporas mediju kategorijā. Piektdien tā pasniegta svinīgā ceremonijā Rīgas Ekonomikas augstskolā.

Izcilības balvu laikraksta *Kurzemnieks* žurnālistēm Jolantai Hercenbergai un Ingunai Spuleniecei Rīgā pasniedz LTV žurnāliste Ina Strazdiņa, kura pati savulaik darba gaitas sākusī avīzē *Talsu Vēstis*.

PAR CILVĒKIEM LAUKOS

Rakstus šajā sērijā gatavoja žurnālistes Inguna Spuleniece, Jolanta Hercenberga, Daina Tāfelberga un Iveta Grīniņa. Tie stāstīja par to, kāda ir dzīve attālos lauku apvidos: kā tur iztiek vientuļi cilvēki un daudz bērnu ģimene, kāds posts valda Rendas pagasta Ozolos, kā sabiedrībā iekļaujas bijušie cietumnieki, kā visu sākt no jauna pēc ugunsgrēka, kā palīdzēt cilvēkam ar īpašām vajadzībām un tieksmi uz dedzināšanu, kas notiks ar bijušajam muižam, vai uz laukiem nāk pilsētnieki, kā iztikt bez elektrības utt. Publikācijas izlasāmas portāla www.kurzemnieks.lv sadaļā *Žurnālisti pēta – Lai lauki nepaliek bez cilvēkiem*.

Jautāta par izjūtām, saņemot atzinību, I.Spuleniece sacīja: „Šis ir apstiprinājums, ka tas ceļš, ko žurnālistikā ejam, ir pareizs.” Bet J.Hercenberga uzsver – nozīmīgs ir tieši kolēģu vērtējums. Savukārt D.Tāfelberga citē nupat Rendas baznīcā no mācītāja pienākumu izpildītājas Agrītas Staško saņemto vēlējumu: „Ja vakardienas

panākumi tev šķiet lieli, tas nozīmē tikai to, ka šodien tu neko dižu neesi paveicis.”

Iepriekš tik nozīmīgu atzinību *Kurzemnieka* žurnālisti saņēma pirms 20 gadiem – tā bija Latvijas Preses izdevēju asociācijas konkursa *Preses nagla* balva rakstu sērijai par *Vulkāna* privatizāciju.

SABIEDRISKI NOZĪMĪGS VEIKUMS

Vēl reģionālo un diasporas mediju kategorijā bija nominēti: laikraksts *Dzirkstele* ar publikāciju *10 gadi Gulbenes novadā. Vai veiksmes stāsts?*, avīzes *Bauskas Dzīve* rakstu sērija *Dzīves kvalitāte novados*, Latvijas Radio (LR) Latgales studijas sižets *Mazāk lietotās valodas* un portāla *Latvieši.com* autore Sallijas Benfeldes publikācija *Simts balsis simtgadē*.

Par gada redaktoru atzīts portāla *Delfi.lv* galvenais redaktors Ingus Bērziņš. Kategorijā *Analītika/pēmiēcība* balva tika Latvijas Televīzijas (LTV) raidījuma *Aizliegtais paņēmiens* sērijai *Operācija: Centrāltirgus cigarešu mafija*. Par sabiedrisku nozīmību balvu saņēma LR žurnālistes Evijas Unā-

mas projekts *Izmisuma zonā*, akcija *Dod pieci* un LTV žurnālistes Aijas Kincas projekts *Pēc dzemdībām paliatīvajā aprūpē nonākušās Lindas ģimene: cilvēcīgu aprūpi pelnījis katrs*. Par labāko reportāžu atzīts portāla *TVNet* žurnālists Jāņa Vingra ziņotais no Ukrainas un Gruzijas, par labāko interviju/aprakstu – Ralfa Dravnieka *Dvēsele putenī* žurnālā *Klubs*. Kategorijā *Jaunie formāti* balvu saņēma LTV projekta *16+ Interneta akadēmijas spēles*. Speciālbilvu kategorijā *Jaunais žurnālists* saņēma Kristaps Feldmanis no LR. Par veikumu mazākumtautību valodā balva portāla *Delfi.lv* publikācijai *Izlaušanās 94*.

Tradicionālā profesores Intas Brikšes balva piešķirta pērn mūžībā aizgājušajam *Adrešu* un citu TV raidījumu vadītājam Mārtiņam Ķibildam un studijai *VFS Films*.

Pavisam žūrijai bija jāvērtē vairāk nekā 200 darbu. Parasti iepriekšējā gada veikums tika izvērtēts martā, bet šogad korekcijas ieviesa Covid-19.

Alberta Dintera teksts un foto

Ministrijas atbilde neapmierina

Valsts ceļu remontā šogad tiks ieguldīti 213,2 miljoni eiro, papildus piešķirti vēl 75 miljoni. Savukārt 300 miljonu trīs gados atvēlēti saistībā ar administratīvi teritoriālo reformu, lai labāk sasniegti ir topošie novadu centri. Par to diskutēts Kurzemes plānošanas reģiona (KPR) attīstības padomē Kuldīgā.

No visiem 300 miljoniem Kurzemei tiecis mazāk nekā citiem – 53,8 miljoni (visvairāk Latgalei – nepilni 77,7 milj.). Jau pavasarī pēc Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas (VARAM) pieprasījuma pašvaldības vienojās par svarīgākajiem ceļiem, kas ir sliktā stāvoklī un jāremontē, lai pēc reformas novadu centru sasniegtu uzlabotu. KPR sarakstā, kurā ir prioritāri atjaunojamie valsts un vietējie ceļu posmi, vairāk nekā pusi priekšlikumu ministrija ir apstiprinājusi, bet pārējā daļā ieviestas izmaiņas. Par to sēdē lielas pretenzijas izteica Saldus novada domes priekšsēdis Māris Zusts, jo no saraksta izslēgti Sal-

dus–Ezeres ceļš, līdz ar to vairāki miljoni eiro atdoti citiem novadiem. Ar VARAM korekcijām bija neapmierināti vēl dažu Dienvidkurzemes pašvaldību vadītāji, jo viņu izvirzītie ceļi Kurzemes iedzīvotājiem ir nozīmīgi, bet nesaprotamu iemeslu dēļ tas nav ņemts vērā.

VARAM valsts sekretāra vietiece reģionālās attīstības jautājumos Ilze Oša skaidroja, ka daži izņemtie posmi jau iekļauti valsts programmā, citi ministrijas ieskatā nav tik svarīgi, jo naudas nav pietiekami. Pašvaldību vadītāji norādīja, ka „tad jau, vienojoties par prioritārajiem ceļiem, velti tērēts laiks, ja ministrija tos neuzskata par iedzīvotājiem svarīgiem”. Turklāt saraksts ar tiem ceļiem, kuriem nauda piešķirta no valsts budžeta, kā arī Eiropas fondiem, pašvaldībām nav bijis pieejams. Tas kļāvā nāca tikai attīstības padomes sēdē līdz ar *Latvijas Valsts ceļu* valdes priekšsēža Jāņa Langes prezentāciju. Kuldīgas novadā, kuram pievienos Al-

sungu un Skrundu, reformai bez ierunām nauda tiks piešķirta Skrundas šosejai, kas savieno abas pilsētas, kā arī grantētā ceļa Adze–Gudenieki–Ēdole un vecā suite ceļa posmam, kas lielākoties iet cauri tagadējam Alsungas novadam. Savukārt mūsu pašvaldību izvirzītais grantētais Pelču ceļš nomainīts ar asfaltēta posma pārbūvi Kuldīgas–Talsu ceļā, taču pašvaldība ar to ir mierā. KPR attīstības padome sarunas ar VARAM turpinās.

J.Lange novadu vadītājus iepriecināja, ka papildus 213,2 miljoniem eiro no valsts aprīli piešķirti vēl 75 miljoni. No Eiropas fondiem pieejami 37,3 miljoni. Kopumā Latvijā šogad varēs salabot 780 km ceļu. Kuldīgas novadā tie ir jau uzlabotie 4 km Basu ceļā, ap 10 km Ventpils–Kuldīgas–Saldus ceļā, kā arī neliels gabals Kuldīgas–Alsungas–Jūrkalnes ceļā. Nākamā gada plānā iezīmēta Kuldīgas apvedceļa un Vārmes ceļa pārbūve.

Daina Tāfelberga

Izprast ministriju, pateikt pašvaldību domas

Kuldīga bija izvēlēta par vietu, kur biedrības *Reģionālo attīstības centru apvienība* (RACA) pārstāvji tikās ar vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministru Juri Pūci. Saruna par administratīvi teritoriālo reformu (ATR), administratīvajiem reģioniem, jauno Pašvaldību likumu un citām būtiskām tēmām notika aiz slēgtām durvīm.

Vents Armands Krauklis:
„Reģionālo attīstības centru apvienības mērķis nekad nav skaļi lozungi, bet gan profesionāla sadarbība ar ministrijām.”

Juris Pūce: „Ir svarīgi, ka uzzinām pašvaldību viedokli un iespējas, nevis liekam pielāgoties ministrijas koncepcijai.”

Reģionālo attīstības centru apvienības vadītājs, Valkas mērs Vents Armands Krauklis un vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs Juris Pūce Kuldīgā pārliecinājušies, ka sarunās aci pret aci strīdīgos jautājumus var rast daudz kompromisu.

Apvienības valdes priekšsēdis un Valkas mērs Vents Armands Krauklis *Kurzemniekam* skaidroja, ka bez preses klātbūtnes ministra atbildes uz nepatīkamiem jautājumiem būšot tiešākas. Uz žurnālistu jautājumiem viņš un J.Pūce atbildēja pēc diskusijas, atzīstot, ka tā bijusi auglīga, iezīmējot tēmas, kurās vēl jāmeklē kompromiss.

VAIRĀK VIENS OTRU IZPROT

„RACA ir organizācija, kas aizstāv reģionālo attīstības centru intereses. No jaunajām 42 pašvaldībām tajā būs 20. Veidojam ciešus kontaktus ar tām ministrijām, kas darbojas pašvaldībām svarīgajās nozarēs, un ik pa laikam rīkojam izbraukuma seminārus,” skaidroja V.A.Krauklis. Viņš pārliecināts, ka tieši šādās sarunās vislabāk var izprast ministriju viedokli un līdz dzirdīgām ausīm novadīt savējo, nonākot pie kopsaucēja.

J.Pūce skaidroja, ka šobrīd ir Saeimā pieņemtā ATR likuma ieviešanas fāze – beigušās diskusijas, kādas teritorijas būs, bet sākušās sarunas par jaunā modeļa ieviešanu. „Ir sagatavota rinda Ministru kabineta noteikumu, lai to ieviestu. Piemēram, jaunajām pašvaldībām būs jāveido kopīgas attīstības programmas, teritoriālie plānojumi, iestāžu darbības modelis, budžeta struktūra. Tam paredzēts valsts līdzfinansējums un metodiskie norādījumi. Labprāt uzklaušījām Reģionālo attīstības centru apvienības viedokļus un komentārus, lai šo rokasgrāmatu pilnveidotu.

Otra lielā tēma bija jaunais Eiropas struktūrfondu plānošanas periods. Prasījām pašvaldībām investīciju idejas. Daudzi jautājumi ir par papildu Covid-19 naudu. Par to ir neskaidrības arī ministrijai, bet centāties sagatavot labāku pie-

dāvājumu. Svarīgi, ka idejas vācam pašā ceļā sākam pirms sarunām un saskaņošanas ar Eiropas Savienību. Līdz gada beigām ļoti daudz jāizdara visās jomās, par kurām runājam,” pastāstīja ministrs.

IEŠOT VIENĀ VIRZIENĀ

Gan ministrijas, gan RACA viedoklis sakrīt pārliecībā par uzņēmējdarbības atbalsta turpināšanu. Pašvaldības gan uztrauc valsts finansiālā līdzdarbība. V.A.Krauklis: „Ar VARAM runājam, lai nerastos tāda situācija, ka ir idejas, programmai ir nauda, bet pašvaldības sava budžeta dēļ nespēj līdzfinansēt. Vienojamies, ar kādu piedāvājumu kopā iesim uz Finanšu ministriju.” Jaunajā plānošanas periodā liela nozīme būšot pašvaldību īres māju programmai. Tās svarīgumu saprot gan VARAM, gan novadu vadītāji.

Tieslietu ministrija vēlas likumā iekļaut normu, ka pašvaldības vairs nedrīkst izmantot pirmpirkuma tiesības uz īpašumiem. RACA sanāsmē norādīja, ka tas nav pareizi, jo tas ir labs un ātrs instruments, kā iegūt iedzīvotājiem vajadzīgo zemi. „Tieslietu ministrijas arguments, ka pašvaldības šo iespēju izmantojot reti, tieši norāda, ka ļaunprātīgi pirmpirkuma tiesības izmantotas netiek. Katra reize tiek izvērtēta,” pārliecināts V.A.Krauklis.

VALSTS UN PAŠVALDĪBU FUNKCIJAS

Kuldīgā diskutēts arī par administratīvajiem reģioniem. Ministrs paskaidroja, ka ATR likumā Latvijā iezīmēti pieci. Tie paredzēti tam, lai izpildītu to, ko valsts un pašvaldības dara kopā. „Tie būs līdzīgi plānošanas reģioniem, bet ar lielākiem apgriezieniem. Esam sākuši rakstīt Administratīvo reģionu likumu. Tas Saeimā jāiesniedz līdz 31. decembrim. Pagaidām

formulējums ir vispārīgs, bet starp Saeimas politiskajiem spēkiem jau notiek diskusija, kam likumā jābūt. Priecē tas, ka no pašvaldību vadītājiem lielu iebilžu nebija,” atzina J.Pūce.

PADOMDEVĒJI NO KOPIENAS

Jautāts par to, kas domāts ar nulles līmeņa pārvaldību, ministrs atbildēja: „Tas ir Valsts prezidenta ierosinājums – vēlēta iedzīvotāju interešu pārstāvju institūcija. Jāsaprot, kā vēlēšanu faktu un formu interpretēt, kādas funkcijas tai būs. Arī tas ir diskutējami. VARAM grib piedāvāt variantu, ka tā ir obligāta iedzīvotāju līdzdalības forma konsultatīvos nolūkos. Novada domei tās viedoklis būtu obligāti jāuzklausa. Tas gan nenozīmē, ka tā arī jālemj. Tomēr tas stiprinātu demokrātiju.”

V.A.Krauklis papildināja, ka pašvaldībām nepareizs šķiet piedāvātais nosaukums – pagasta valde. Novadu vadītāji uzskata, ka tām jābūt konsultatīvajam padomēm. „Kad cilvēks izdzird vārdu *valde*, viņš pārliecināts, ka tie nu tik valdīs, bet padome ir tā, kas dod padomu. Uzskatām, ka nebūtu arī pareizi tām paredzēt kādu budžeta daļu. Tas var radīt situāciju, kad pašvaldība ne vienmēr var izdarīt tieši to, ko vajag, piemēram, ja vienā pagastā jāiegulda vairāk naudas lielākam projektam, skaidrs, ka tajā pašā gadā citos pagastos to nevarēs, bet nākamajos gan.”

Ministrs piekrita, ka ATR būtība ir nauda nevis sadrumstalot, bet koncentrēt, lai novadi kļūst stiprāki. Turklāt, ja kādai institūcijai ir budžets, vajadzīgs administratīvais aparāts: „Reformas mērķis ir šo aparātu mazināt, bet tā mēs to uzauzdētu vēl vairāk. Turklāt būsim godīgi – Latvijā nav ne tik daudz naudas, ne arī cilvēku. Jau tagad vairumam pašvaldību ir grūti

uzturēt labu finansistu vai juristu komandu, kur nu vēl, ja labs jurists būtu vajadzīgs katrā pagastā!”

TIESAS LĒMUMUS PILDĪS

Runājot par kultūrvēsturisko mantojumu, J.Pūce uzsvēra, ka prezidenta rosinātais Vēsturisko zemju likums uzdos pašvaldībām to kopt. „Kuldīgas novadam būs pienākums attīstīt suitu kultūrtelpu līdzīgi kā Talsu novadam – lībiešu krastu. Veicināt atšķirīgo ir pat izdevīgi, jo tieši tā dēļ brauc tūristi un tas dara bagātāku visu novadu. Identitāte nepazudīs. Vienmēr esmu teicis, ka reti kurš novads tā prot novērtēt kultūrvēsturiskā mantojuma nozīmi kā Kuldīga. Būt Kuldīgas novadā suitiem drīzāk ir ieguvums. Alsungas administratīvās spējas un budžets kultūrtelpas uzturēšanai ir ļoti ierobežots.”

Satversmes tiesā atrodas vismaz astoņu pašvaldību iesniegumi pret ATR, tostarp no Alsungas novada. Topot vēl. Jautāts, kā vērtē pašvaldību izredzes uzvarēt, ministrs atbild: „Nevaru komentēt, kādi būs tiesas lēmumi, bet nav šaubu, ka Saeima un valdība tos pildīs. Es gan redzu mazu varbūtību, ka tiesa lems karti mainīt. Sagatavot pieteikumu Satversmes tiesai nav lēts prieks. Latvijā ir tikai daži juristi, kas tajā specializējušies, turklāt tie nav lētākie. Lai iesniegumu sagatavotu tā, ka ir cerība lietu vispār ierosināt, vajadzīgi no septiņiem līdz desmit tūkstošiem eiro. Vai tiešām relatīvi mazām pašvaldībām ar relatīvi mazu budžetu šī būtu izdevumu prioritāte? Ja pašvaldības uzskata, ka nauda tiek tērēta iedzīvotāju interesēs, tad viss kārtībā. Bet Alsungas gadījumā katrs iedzīvotājs par diezgan bezcerīgo pasākumu samaksās ap trim eiro. Par to varētu izdarīt arī ko noderīgu. Tā ir katras pašvaldības izšķiršanās.”

EMIGRĀCIJA kā bēgšana bailēs par dzīvību un veselību

Jolantas Hercenbergas teksts un foto

Projekts mediju profesionāļiem
 "Atbildīgas, daudzveidīgas un kvalitatīvas žurnālistikas attīstība Latvijas nacionālajos un reģionālajos masu medijos, veicinot trešo valstu pilsoņu sociālo iekļaušanos Latvijā" (PMIF/7/2019/2/01)

Projekta finansējums – 318 115,43 EUR, no kā 238 586,57 EUR ir PMIF finansējums un 79 528,86 EUR valsts budžeta līdzfinansējums.

Rīgas Stradiņa universitātes un Vidzemes Augstskolas projektā iesaistījušies: Kurzemnieks, Kurzemes Vārds, Neatkarīgās Tūkuma Ziņas, Bauskas Dzīve, Čayka.lv, izdevniecība Žurnāls „Santa”, portāls TVNet, Latgales reģionālā televīzija, Vidusdaugavas televīzija un Vidzemes televīzija.

Kā politiskā situācija kādā valstī vēsturiski ietekmējusi iedzīvotāju pārvietošanos Eiropā un arī Latvijā? Vai jaunus piespiedu migrācijas viļņus varētu radīt šibrīža notikumi Baltkrievijā, kur tūkstošiem cilvēku protestē pret 9. augusta prezidenta vēlēšanu rezultātu viltošanu un to, ka valsts varas iestādes šos protestus vardarbīgi apspiež?

APTAUJA

Vai mūsu sabiedrība ir gatava uzņemt imigrantus?

Velta Zerņevica, tirgotāja puķu tirdziņā:
 – Pie mums cilvēki no citām valstīm braukuši vienmēr un ir iedzīvojušies te. Lai brauc, ja viņiem nav, kur palikt, ja savā valstī šauj nost! Es gan domāju, ka pret cittautiešiem sevišķi draudzīgi mēs neesam. Mans brālis agrāk dienēja Ukrainā. Viņš stāstīja, kā tur tantītes gājušas pie viņiem ar pienu un visādiem labumiem, lai zaldātiņiem būtu. Pie mums diez vai tā notiktu. Bet iebrāucējus no tuvējām valstīm mums pieņemt vieglāk, musulmaņus būtu grūti.

Inese Sproģe, pārdevēja:
 – Mēs esam pieņemoši. Grūtā brīdī cilvēkiem jāpalīdz. Man pret iebrāucējiem nav iebildumu. Grūtāk ar tiem, kuri nāk no ļoti tālām valstīm, kurās dedzina, spridzina. Bet, lai kādā valstī iedzīvotos, vispirms diezgan labi jāzina valoda. Jāspēj pieņemt tās valsts vidi, kultūru. Ja es emigrētu, tad ne politikas dēļ – tie varētu būt labākas dzīves meklējumi. Tā noteikti būtu Vācija, kur es brauktu. Tur ir sprotama kultūra un vide, man patīk vācu dziesmas.

Justīna Grantiņa, veikala *Kuule* līdzīpašniece:
 – Tos, kuri etniski ir mazliet tuvāki mums, piemēram, baltkrievi, ukraiņi, mēs pieņemam labāk. Vēsturiski mūsu valstī šo tautību cilvēki ir dzīvojuši. Vairbūt baltkrievus un ukraiņus saprast vieglāk, jo zinām krievu valodu. Ja kāds bariņš tagad gribētu pārcelties uz Latviju, iedzīvotāji uzņemtu daudz draudzīgāk nekā tos, kuri nāca no Sīrijas. Bet pamest savu valsti, nezināt, kāda būs nākotne, vienmēr ir grūti. Ja arī tajā valstī cilvēki ir ļoti pretimnākoši, tāpat jūties atšķirīgs, ne tik iederīgs.

Ģirts Apsītis, uzņēmējs:
 – Baltkrievus mūsu sabiedrība pieņemtu ļoti labi. Noteikti! Novados cilvēki varētu būt konservatīvāki, bet lielākās pilsētās tas notiktu dabiski. Es gan gribētu, lai iebrāucēji iemācās valsts valodu. Ja emigrētu cilvēki no ļoti tālām valstīm, tad noteikti te izjustu aizspriedumus pret ādas krāsu un citām atšķirībām. Bet noteicošais ir daudzums: ja ļoti daudz, tad būtu neapmierinātība. Es esmu liberāls – mani atšķirīgais netraucē. Visgrūtākais šajā procesā ir nostalgija – ilgas pēc dzimtenes. Tā ir visiem.

Vineta Dzene, pensionāre:
 – Ja mūs uzņem citās valstīs, tad arī mums jāuzņem no citām valstīm. Jāizprot tā situācija. Tā, kā tagad notiek Baltkrievijā, ka var cilvēkus tā sist, tad jāmūk prom. Mums jābūt pretimnākošiem, ja cilvēki lūdz patvērumu. Bet visi pasaulē nebēg no draudiem, jo citi ir tādi laimes meklētāji, kas paši pilni negatīvisma un kuriem nekur nav labi. Pašlabuma meklētāji. Tomēr ir sprotamas arī tas, ka mēs katrs meklējam labāku dzīvi un katrs to drīkst darīt.

Māris Švalbe, militārists:
 – Ja cilvēkiem vajadzīgs patvērums, kāpēc lai to liegtu? Bet imigranti no jebkuras valsts ir pieņemami tikai ierobežotā daudzumā. Pārpildīt Latviju ar svešu kultūru un valodu negribētu. Visu pasauli pie sevis nevarēsim uzņemt, bet tuvākajiem kaimiņiem varam palīdzēt. Tas, cik labi emigranti te varētu iedzīvoties, atkarīgs no tā, cik viņš pats ir lojāls pret valsti, uz kuru atbraucis. Ja grib te dzīvot, tad valoda noteikti jāiemācās.

To vienmēr veicina politiskās nesaskaņas

„Politiskais faktors ir viens no nozīmīgākajiem migrācijas iemesliem,” skaidro Vidzemes Augstskolas lektors, Rīgas Stradiņa universitātes doktorants **JĀNIS KAPUSTĀNS**, kurš pētījis migrāciju Eiropā ilgā periodā.

OTRĀ PASAULES KARA IZRAISĪTS VILNIS

J.Kapustāns skaidro, ka cilvēki uz ilgu laiku dzīvesvietu citā valstī izvēlas labākas dzīves meklējumos politisko, ekonomisko, sociālo faktoru un kultūras atgrūšanās dēļ. Bet teju piespiedu kārtā tas visbiežāk notiek tieši politisko iemeslu dēļ, jo cilvēki baidās par savu un tuvinieku fizisko drošību.

Latvijā tas spilgti bijis vērojams pēc Otrā pasaules kara, kad Rīgai tuvojās padomju okupācijas armija. Pasaulē piecos gados pēc kara ap 20 miljoniem cilvēku pārvietojās pāri jaunajām valstu robežām: 15,4 miljoni devušies no austrumiem (PSRS kontrolētās zonas) uz rietumiem, bet 4,7 miljoni – pretējā virzienā. Tie ir karagūstekņi, uz darba nometnēm vai citādi vardarbīgi aizvestie. Atsākušās vecās tradīcijas emigrēt no ZR Eiropas uz klasiskajām imigrācijas valstīm: ASV, Kanādu, Austrāliju, Jaunzēlandi un Latīņameriku. Arī deportācija no

Portugāli, Nīderlandi un Beļģiju. 1989. gadā krita Berlīnes mūris, un sākās migrācija no austrumiem uz rietumiem. 3,2 miljoni pārcēlās uz rietumu pusi.”

MŪK NO KARIEM

J.Kapustāns stāsta: „Dienvidslāvijas sabrukuma un Balkānu kara laikā no 1989. līdz 1999. gadam ap četriem miljoniem iedzīvotāju meklēja patvērumu citās valstīs. 2015. gadā Sīrijas kara iespaidā izraisījās patvēruma meklētāju krīze, kad Eiropā ieplūda miljoniem sīriešu. Vairāk nekā trīs miljoni apmetās Turcijā. No 1950. līdz 1974. gadam migrācijas pamatā bija viesstrādnieku ieviešana valstīs un dekolonizācija. Septiņus līdz desmit miljonus cilvēku no Portugāles, Spānijas, Itālijas, Grieķijas, Turcijas un citām valstīm kā darbaspēku ieveda Vācijas Federatīvajā Republikā, Austrijā, Francijā, Šveicē un Zviedrijā. Dekolonizācijā, kas savā veidā arī ir politisks lēmums, no 1940. līdz 1975. gadam ap septiņiem miljoniem cilvēku atstāja kolonijas un pārcēlās uz Lielbritāniju, Franciju,

Portugāli, Nīderlandi un Beļģiju. 1989. gadā krita Berlīnes mūris, un sākās migrācija no austrumiem uz rietumiem. 3,2 miljoni pārcēlās uz rietumu pusi.”

LATVIJĀ MIGRANTAM IEDZĪVOTIES GRŪTI

Līdz ar Eiropas Savienības (ES) izveidi tur noteikta brīva cilvēku pārvietošanās, un lielākā migrācija notika savienības iekšienē, skaidro J.Kapustāns. Sākumā vecās valstis to negribēja pieļaut, līdz 2011. gadam saglabājot dažādu ierobežojumus iebraukt. Bet trīs valstis – Lielbritānija, Īrija un Zviedrija – neuzlika nekādus ierobežojumus, un tas izskaidro to, kādēļ tajās tik daudz emigrējušo latviešu. Lielbritānija pēc tam atzina, ka kļūdījiesies aprēķinos – rēķinājusies, ka iebrauks tūkstoši, bet ne miljoni, kā tas notika.

INTERESĒ KVALIFICĒTĪ

Latvijā diskutē, vai viesstrādnieku iecelšanai atvērt plašākas iespējas, stāsta J.Kapustāns. Viedokļi ir dažādi. Uzņēmēji, īpaši lauksaimniecībā, sūdzas par darbaspēka trūkumu, īpaši sezonas darbos. Arī būvniecībā trūkst kvalificētu celtnieku. Valdības nostādne – labprāt te tiks uzņemti tikai augsti kvalificēti darbinieki.

Patvēruma meklētāju pieredze Latvijā

- 2017. gadā Latvija iesaistās ES patvēruma meklētāju pārvietošanas programmā, apņemoties no Itālijas, Grieķijas un Turcijas uzņemt 531 cilvēku. Tas izpildīts par 70%. Liela daļa statusu saņēmušo jau devušies tālāk uz Vāciju vai Zviedriju.
- Kāpēc imigranti nevēlas palikt Latvijā? Ir diezgan liels kultūršoks, jo vide ir ārkārtīgi atšķirīga un mūsu sabiedrība – diezgan neiecietīga pret citādo.

Secinājumus izdarīt pārāgri

Baltkrievijā pēc 9. augusta, kad notika Valsts prezidenta vēlēšanas un atkārtoti par ievēlētu paziņots Aleksandrs Lukašenko, bet opozīcija un liela daļa iedzīvotāju pārmet rezultātu viltošanu, situācija ir sarežģīta.

Ielās pulcējas protestantu pūļi, izskan varai neglaimojoši saukļi, autovadītāji ar lēnu braukšanu bloķē ceļus un taurē, rūpnīcu strādnieki streiko, valsts mediju žurnālisti atsakās paust nepatiesību un iesniedz atļūgumu. Aizturēti cilvēku tūkstoši, ir simtiem cietušu. Sociālais tiklos video redzama varas iestāžu vardarbība. Latvijas Saeimas Cilvēktiesību un sabiedrisko

lietu komisija 14. augustā Baltkrievijas vēstniekam Latvijā Vasilijam Markovičam nosūtījusi vēstuli, kurā aicina nekavējoties pārtraukt un pieņemt cilvēktiesību pārkāpumus, kā arī ievērot Konstitūciju. Tiek aicināts atbrīvot nepamatoti aizturētos, garantēt brīvu žurnālistu darbu, kā arī neierobežot internetu. Arī citas ES valstis izteikušas līdzīgu viedokli.

Sirds par dzimteni asiņo

Baltkrievu biedrības *Spadčina* priekšsēde Natalja Boļšakova no Ventspils ir par godīgām vēlēšanām, tādēļ tas, kas notiek Baltkrievijā, sāpino un liekot sirdij sažņaugties. „Sāp, jo tauta ir pārrauta uz pusēm,” saka Natalja. „Es pati Latvijā dzīvoju jau sen, bet cilvēkiem dzimtenē jūtu līdzī. Pārdzīvoju, ka valsts, kas Latvijai vienmēr bijusi tik draudzīga un varējusi pat palīdzēt, šobrīd tā izturas pret saviem pilsoņiem. Es politiskajos procesos neiesaistos un nevaru komentēt, kādas notiekošajam varētu būt sekas. Es šeit vadu kultūras biedrību, un tajā esam vairāk nekā 3000 biedru. Visi šajā sabiedrībā esam iedzīvojušies.”

VIEDOKĻI

Vai Baltkrievijas politiskā situācija varētu izraisīt tās pilsoņu emigrāciju?

„ESAM GATAVI UZŅEMT”

Artuss Kaimiņš, Saeimas Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisijas priekšsēdis (KPV LV):

– Vai esam gatavi uzņemt politiskā patvēruma meklētājus? Jā, esam! Bet tos, kuri meklētu patvērumu no Baltkrievijas, nevar saukt par bēgļiem. No šī vārda gribu norobežoties, jo tie būtu patvēruma meklētāji ne pēc savas brīvas gribas. Viņi meklētu drošību, jo viņu dzīvība ir apdraudēta. Bet Lukašenko nav kļuvis vājāks – viņš joprojām turas pretī. Un visu cieņu Baltkrievijas tautai, ka notiek mītiņi, bet nav ne degošu automašīnu, ne izlaupītu veikalus vai citādas agresijas. Savukārt no varas puses gan ir. Vairāki simti cilvēku ir ieslodzīti milicijas iecirkņos, izolatoros. Ja var ticēt informācijai, ap 90 cilvēku pēdējās dienās ir pazuduši

bez vēsts.

Arī mediju darbība ir absolūti traucēta. Interneta atslēgšana – tas noteik nevis Ziemeļkorejā, bet 200 km no Rīgas! Tādēļ arī citu valstu vadītāji un parlamentu teikuši: „Stop! Mēs to esam pamanījuši. Mēs zinām.”

Līdz vakardienai (17. augustam – aut.) neviena politiskā patvēruma pieprasīšana vēl nav bijis. Bet, lai baltkrievs atbrauktu uz Latviju, viņam jāsaņem vīza savā valstī. Pirmais šķērslis noteikti būtu Baltkrievijas robežsargi. Mūsu robežsardze ir ļoti informēta par to, kas notiek aiz robežas. Bet, ja nu cilvēki nāks uz mūsu valsts robežu un prasīs politisko patvērumu, tad esam gatavi to dot. Ministru kabineta sēdē pārunāts, kā rīkoties. Viss sagatavots tam, lai ievērotu arī Covid-19 noteikumus.

SITUĀCIJA IR TRAUSLA

Ivars Ijabs, politologs un Eiropas Parlamenta deputāts (*Attīstībai/Par!*):

– Baltkrievijā viss attīstās ļoti dinamiski, un izdarīt kopsavilkumu ir stipri par āgu. Prieks skatīties, cik aktīva, motivēta un solidāra ir baltkrievu pilsoniskā sabiedrība un opozīcija! Tas atgādina to pieredzi, kāda bija Latvijā, kad bruka Padomju Savienība. Mēs visi kuplā skaitā bijām gatavi mobilizēties un neatkarību aizstāvēt. Diemžēl baltkrieviem politiskā organizācija joprojām ir sākumstadijā. Neatkarīgo partiju un politisku sfēru Lukašenko ir izdedzinājis kā ar uguni. Tādēļ grūti saprast, vai tur ir organizēta opozīcija, kas protestētājus varētu ap sevi mobilizēt, lai piedāvātu kādu alternatīvu. Mēs redzam, cik nožēlojams izskatās diktators, kurš stostās, nepārtraukti melo

un asiņaini izrēķinās ar saviem pilsoņiem. Bet viņš joprojām tur savās rokās lielu Baltkrievijas aparāta daļu, miliciju viņu joprojām klausu. Ir tādi milicij, kuri protestē un iet prom no darba, bet valsts drošības aparāts pagaidām nav sabrucis. Lukašenko represijas ir noklusušas, bet viņš aizvien vairāk runā par to, ka slinktie Rietumi grib Baltkrieviju sagraut. Ir bailes, ka viņš var izraisīt provokāciju, kas kalpos par iemeslu karastāvokļa ieviešanai. Tad pilsoniskā brīvība tiktu apspiesta vēl nežēlīgāk. Situācija tur ir ļoti trausla.

No migrācijas aspekta – liela daļa baltkrievu no valsts jau ir aizbraukuši. Arī Latvijā ir baltkrievu imigranti ar termiņuzturēšanās atļaujām. Skaidrs, ka mums nekādā gadījumā nevajag robežas atvērt lai, lai nāk, kas grib. Bet Baltkrievijā ir

JAUNU VILNI NEPAREDZ

Andis Kudors, politologs un politiķis (Jaunā konservatīvā partija):
 – Emigrācija no Baltkrievijas varētu būt tad, ja Krievija izlemtu par atklātu militāru intervenci. Bet tad pastāv iespēja, ka Putina paša režīms nobruks diezgan ātri, jo viņš nesāņems atbalstu ne starptautiski, ne iekšienē. Ar stāstu par baltkrievu fašistiem, domāju, ie-

dzīvotājus Krievijā vairs nenopirkt. Ja vēl Ukrainā bija kāda etniskā šķirtnie, tad mūsdienu Baltkrievijā lielākā daļa baltkrievu runā krieviski. Otrajā pasaules karā viņi ir ļoti cietuši, līdz ar to Krievijas populistiskās klišejas būtu grūti izmantot – militāru soli būtu grūti ar tām pamatot. Bet noteikti ar tādām soliem tiks draudēts – Krievija mēģinās

„Pie robežas vēl nav piekļāvējies neviens politiskā patvēruma meklētājs no Baltkrievijas.”

Svarīgi, ka visas trīs Baltijas valstis runā vienā valodā – visas pieprasa Baltkrievijā jaunas vēlēšanas. Lukašenko piecu gadu lēģitīmais posms beidzas. Viņš ir parādījis, ka ir nacistisks, egocentrisks, varas alkstošs. Paldies Dievam, gan Baltkrievijas, gan Eiropas sabiedrība nostājās viņam pretī. Baltkrievijā ir pārmaiņu laiks – tā, kā bija līdz šim, vairs nebūs nekad.

„Baltkrievijā daži IT uzņēmumi taisās valsti pamest.”

Ļoti attīstīts informācijas tehnoloģiju pakalpojumu serviss, virkne digitālās sfēras uzņēmumu, kuros strādā daži simti ļoti kvalificētu cilvēku. Lielu uzņēmumu, kuriem Lukašenko radījis labus apstākļus gan nodokļu, gan infrastruktūras ziņā. Daži šie uzņēmumi taisās valsti pamest tāpēc, ka ir opozīcijas pusē un ka Baltkrievijā pēc visa šī vairs nebūs tāda, kāda bija. Šos uzņēmumus būtu jācenšas piesaistīt. Tie ir ļaudis, kuri strādā ar lielu pievienoto vērtību, un tie stiprinātu Latvijas ekonomiku.

„Ar stāstu par baltkrievu fašistiem iedzīvotājus Krievijā vairs nenopirkt.”

ietekmēt varas tranzītu, lai tas nenovestu pie Baltkrievijas un Krievijas ciešu saīsu saraušanas vai vājināšanas. Tādēļ migrācijas vilni es neparedzu, izņemot situāciju, ja būtu atklāta intervence.

Lielā bēda ir vientulība

Par to, kas ir mūsdienu cilvēka lielākā bēda, kā pandēmija ietekmējusi psihisko veselību, kādi vārdi no vecākiem būtu jāsadzird katram pusaudzim, lai justos labi, un vēl citiem jautājumiem – saruna ar Pusaudžu psihoterapijas centra vadītāju NILU SAKSU-KONSTANTINOVU.

Kā veidojies jūsu profesionālais ceļš psihoterapijā?

Mani vienmēr interesējusi psiholoģija un konsultēšana. Respektīvi, tas, kā cilvēki darbojas un kā palīdzēt sasniegt to, ko viņi vēlas. Domāju, ka interese man pārman-tota ģenētiski, jo vecāki ir sporta pedagogi un arī man patika strādāt ar bērniem. Ilgu laiku domāju, ka strādāšu biznesa vai politikas konsultēšanā. To arī kādu laiku darīju, bet tad nokļuva Anglijā un sāku studēt klīnisko psiholoģiju. Radās interese, un Latvijā pavisam nejausi nokļuva pusaudžu narkomānu kopienā *Saulrīti*. Tā palēnām sāku strādāt psihoterapijā. Pieaugušo psihoterapeitu ir daudz, bet man bija sajūta, ka bērniem un pusaudžiem labu speciālistu pietrūkst. Bija izaicinājums pamēģināt strādāt tajā lauciņā. Kādus piecus gadus to daru.

„Lai pusaudzīm viss ietu labi, vajadzīgas divas lietas: emocionāla saikne ar vecākiem, skaidras un stingras robežas. Tuvība un reizē disciplīna, kas nav pārlietu stingra vai nežēlīga.”

Jūs savulaik izveidojāt Pusaudžu resursu centru.

Jā, izveidojām, vadīju, bet tagad tā darbību virza cits cilvēks. Es no šī gada strādāju pie jauna pakalpojuma – Pusaudžu psihoterapijas centra, kas ir resursu centra sastāvdaļa. Tajā palīdzību saņem ne tikai bērni līdz 18 gadiem, bet arī jauni cilvēki līdz 25 gadiem. Vecuma ierobežojums ir liela problēma: jaunieši mācās vienā klasē, vienam ir 17, otram 18 gadu, bet viņi nevar saņemt vienotu, bērnam paredzētu atbalstu. Jaunā struktūrvienība ļauj sniegt mentālu atbalstu plašākam jaunu cilvēku lokam no 12 līdz 25 gadiem.

Kādas psihoterapijā ir aktualitātes?

Covid-19. Tam bijusi vislielākā ietekme tieši uz pusaudžiem un jauniešiem, jo sociālo izolēšanos viņi izjūt visspēcīgāk. Pieauga trauksme, depresijas gadījumi. Kopumā mentālā veselība sabied-

rībā ir sarežģītāka. Mēs taisījām pētījumu par jauniešu mentālo veselību šobrīd. Vairāk nekā 50% apgalvo, ka kovida ietekmē tā ir pasliktinājusies, 20% saka – tā ir pasliktinājusies ievērojami. Tika atņemtas visas pusaudžiem svarīgākās lietas: skola, sports un citas nodarbības. Tagad visi ar diezgan lielu trauksmi gaida, kas notiks septembrī.

Teicāt, ka psiholoģiskās problēmas palielinājušās. Kā tas izpaužas?

Jaunietis jūtas nomāktāks nekā parasti vai stresaināks. Vecāki parasti to pamana kā sekmju pazemināšanos. Jaunietis burtiski noslēdzas savā istabā. Vai arī citādāk – sāk slikti uzvesties, pazūd no mājām, kļaiņo, lieto kādas vielas.

Kā jaunieši nonāk līdz jums?

Daļa atnāk paši. Es braukāju pa lauku skolām, vadu nodarbības. Var redzēt, ka ir milzīga atšķirība starp lauku skolēniem un Rīgas centra ģimnāziju jauniešiem, kam stigma ir mazāka. Rīdziniekiem pat ir pārliecība, ka iet izrunāties pie speciālista – tā ir laba lieta. No klases atnāk viens, pēc tam arī draugi. Bet daudzus jauniešus, protams, mudina atnākt vecāki.

Kādas pazīmes liecina, ka psihoterapeita palīdzība vajadzīga?

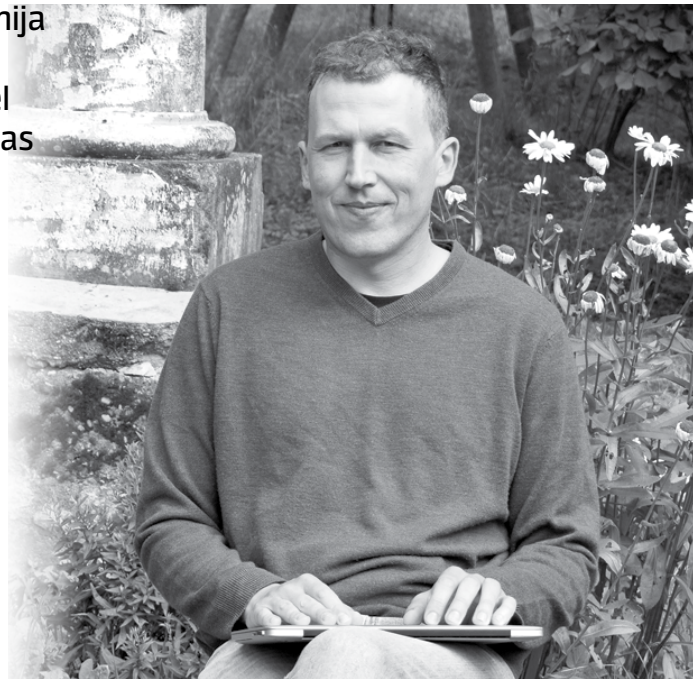
Sekmes ir viena no pirmajām lietām, kas parāda, ka kaut kas nav tā, kā vajadzētu. Bet kopumā var paskatīties, kā pusaudzīm iet tajās sfērās, kas viņam svarīgākās: skola, attiecības, draugi, brīvais laiks un veselība. Ja kāda no tām izkrīt, piemēram, neveidojas draudzības, nav nekādas brīvā laika pavadīšanas, izņemot būšanu pie datora, tas ir signāls, ka nav īsti labi. Ja kādā jomā rodas pirmās grūtības, tad labi ir aprunāties ar psihologu. Psihoterapeits būs noderīgs tad, ja radusies jau depresija, ir trauksme. Viena no izplatītākajām problēmām ir grauzīšanās – jaunieši sev uz ķermeņa izdara iegriezumus, kas nav saistīti ar pašnāvības mēģinājumu.

Vai tas ir protests pret kaut ko?

Drīzāk mēģinājums izdarīt sev sāpes. Tā pamatā var būt vairāki iemesli. Liela daļa pusaudžu to dara eksperimentāli. Tad tā ir viena vai divas reizes, un par to nevajadzētu nopietni satraukties. Vajadzētu aprunāties, kas notiek, bet nav vērts krist panikā. Tas ir līdzīgi kā pamēģināt uzmēķēt cigareti vai izdzert alus pudeli. Tas nav labi, bet viņi to dara.

Vai tas ir kas jauns?

Nosacīti jauns. Lielā mērā tam

Psihoterapeits Nils Sakss-Konstantinovs: „Jaunietis cilvēkiem skola nav tikai stāsts par mācīšanos. Ja kādā brīdī nāksies atsākt mācīties attālināti, jāreķinās, ka būs grūtības. Mums jāprot atpazīt psiholoģisko problēmu pazīmes un sniegt pirmo palīdzību. Galvenais ir nenobīties un nekaunēties, bet sākt par to runāt.”

ir ietekme no sociālajiem tīkliem. Var teikt, ka tas ir kā trends. Tas saistīts ar emociju regulāciju. Respektīvi, viņi nespēj izturēt savu emocionālo stāvokli, un, kad nodara sev sāpes, tās ļauj novērst uzmanību. Tā viņi tiek galā ar emocionālo diskomfortu. Uz brīdi tas palīdz. Ja graizās vairāk nekā vienu reizi, tas ir kā izkārts sarkans karogs, ka vajadzētu ko darīt. Tad vecākiem vajadzētu būt ļoti uzmanīgiem, jo šiem pusaudžiem ir paaugstināts pašnāvības risks.

Ko darīt?

Tas būs ļoti individuāli, bet lielās līnijās jāsaprot, ka grauzīšanās ir tikai viens no veidiem, kā pusaudzis tiek galā ar savām problēmām. Uzdevums ir saprast, kādas problēmas risina šādi un kādi ir papildu rīki, kā palīdzēt citādāk.

Kā vēl pusaudži risina emocionālās problēmas?

Ar vielām, protams.

Cik daudzi ar tām aizraušies?

Tendences rāda, ka Eiropā tas drusku iet uz leju, bet lietotāju skaits vienalga ir liels. Uz leju iet tādēļ, ka daudz laika jaunieši pavada pie datoriem. Latvijā statistika nav laba – lietotāju skaits ir lielāks nekā vidēji Eiropā. Populārākā ir legālā viela – alkohols. Tad marihuāna. Tas ir tradicionāli, bet ik pa laikam tendences pamainās. Rīgā aktuāli kļuvuši nomierinošie recepšu medikamenti. Citur biežāk osta gāzes un šķidrums, no kuriem var apreibināties, piemēram, gaisa atsvaidzinātājus. Liepājā bija traģisks gadījums, kad jaunieši bija sākuši lietot šķītavu gāzi.

Kādi vārdi pusaudzīm ģimenē būtu jāsadzird, lai pie psihoterapeita nenonāktu?

Būtu labi, ja viņš sadzirdētu, ka tad, ja vajadzēs, viņš varēs pie psihoterapeita nonākt. Bieži vien

problēmas ir tāpēc, ka bērni laikus netiek pie speciālistiem. Lai viss ietu labi, vajadzīgas divas lietas: emocionāla saikne ar vecākiem, skaidras un stingras robežas. Tuvība un reizē disciplīna, kas nav pārlietu stingra vai nežēlīga. Tas pusaudzi notur rāmjos, jo viņam pašam bieži tas ir grūti izdarāms.

„Visiem jauniešiem neizveidojas labas attiecības ar vecākiem – reizēm tās ir konfliktu pilnas. Tad skolotājam ir īpaši svarīgi kļūt par atbalsta personu.”

Kas pusaudzīm jāsaprot no skolotājiem?

Būsim godīgi – visiem jauniešiem neizveidojas labas attiecības ar vecākiem. Bieži tās ir saspīlētas. Negribas teikt, ka naidīgas, bet reizēm konfliktu pilnas. Arī bērības pieredze ir ļoti dažāda. Tad tieši skolotājs var kļūt par atbalsta personu – tas var būt vienīgais pieaugušais, ar kuru bērnam izveidojas nozīmīgas attiecības. Pusaudžu vecumā ir ļoti svarīgi, lai attiecības ar pieaugušajiem veidojas arī ārpus ģimenes. Tas ir veids, kā viņi pieaug. Skolotājiem ir vislielākā iespēja trenēt pieaugt. Darbā var diezgan labi redzēt: jo lielāks pusaudzīm pieaugušo tīkls, jo mazāk viņam problēmu.

Vai tas, ka jaunieši laiku pava-

da tikai skolā un pie datora un citu nodarbjū nav, jau ir signāls, ka vajag palīdzību?

Speciālists nepalīdzēs, ja bērnam diena nav sastrukturēta. Tas jā dara tiem, pie kuriem bērns dzīvo. Tā ir ģimene. Ja tāda situācija bijusi ilgstoši, tad jā – jāmeklē speciālists. Ja bērnam jau zudušas iemaņas, viņš gribēdams vairs nevar iziet ārā, jo nezina, ko tur darīt. Tad var veidoties emocionālas problēmas, depresija, ja nedara neko tādu, kas sagādā gandarījumu, ja nav fizisko aktivitāšu, kas ļauj atbrīvoties no spriedzes.

Kas jums darbā rada vislielāko gandarījumu?

Visas tās reizes, kad izdodas pusaudzi noturēt skolā. Tas ir visskaidrāk redzamais rezultāts. Bieži psihoemocionālu problēmu dēļ rodas problēmas ar skolu. Ja no tās izkrīt, tad karjera un citas turpmākās iespējas radikāli samazinās. Tāpēc ir ļoti forši, ja izdodas radīt to sajūtu, ka var. Reizēm arī vecākiem nolaižas rokas, pazūd ticība, ka tas ir atrisināms. Reizēm skolas vēlas drīzāk atbrīvoties no neizdevīgajiem skolēniem, kuri prasa papildu enerģiju un klases reitingu velk uz leju. Tiem piedāvā tālmācību, bet tas nav īsti pareizi. Ja izdodas situāciju sakoriģēt, pusaudzis to gadu kaut kā izvelk, viņam un ģimenei saglabājas ticība. Vienmēr ir gandarījums, kad pusaudzis sāk savas problēmas apzināties un risināt.

Cik ilgā laikā nonāk pie pozitīva rezultāta?

Psihoterapija ir ilgs process. Pētījumi rāda, ka laiks svārstās ap sešiem mēnešiem. Līdz ar to tas ir dārgs un ekskluzīvs pakalpojums, kas visiem nav pieejams. Realitātē šo pakalpojumu izmanto vienu reizi vai dažas. Tādēļ mēs lielā mērā psihoterapeitiski konsultējam – pusaudzi un ģimeni izglītojam, ko darīt, lai atpazītu riskus. Tas arī ir svarīgi. Piemēram, fiziskā slodze mazina depresiju, trauksmi. To ģimene var ieviest arī bez speciālista. Pusaudzīm jājūtas noderīgam. Ja no viņa prasa tikai to, lai iet uz skolu un daudz netraucē, tad grūti no viņa sagaidīt motivāciju vai prieku par dzīvi.

Kāda ir mūsdienu cilvēka lielākā problēma?

Vientulība un no tās izrietošā depresija, nomāktība. Šī laikmeta lielā slimība ir depresija gan pusaudžiem, gan pieaugušajiem. Tiek paredzēts, ka pēc desmit gadiem tā būs lielākā darbnespējas izraisītāja. Nevieni īsti nezina, kāpēc tā ir. Bet viens no minējumiem ir vientulība. Ģimenes ir ļoti mazas, laulību šķiršana – ārkārtīgi augsta. Mūsu dzīve veidojas diezgan individualizēti. Cilvēki objektīvi sāk justies aizvien izolētāki no draugiem un ģimenes.

Jolantas Hercenbergas teksts un foto

Svētki skaisti nosvinēti lietum par spīti

Sestdien Rendas centrā bija grūti atrast vietu, kur atstāt auto – gan vietējie ļaudis, gan nejauši garāmbraucēji apmeklēja pagasta svētkus.

UZZINA, KO NEZINA

Zem mākoņainām debesīm tos ieskandināja Alsungas *Suitu sievas*, uz kādu laiku lietu no Rendas aizgājējot. Tad uz skatuves nāca it kā pazīstamā zilniece Zina, par kuru pašiem rendeniekiem daudz ziņu nebija. Gan individuāli, gan publiski viņa klātesošajiem pareģoja nākotni, taču sacensībās, ko rīkoja ielu vingrotāju biedrība *Workout Generation*, uzvarētāju iepriekš nevarēja pateikt. Tās vadītājs Gvido Šalms atzina, ka Rendā puīši esot spēcīgi, bet no pavisam jaunās paaudzes arī meitenes negribot atpalikt. Skatītāju pilnajā estrādē vislielākie aplausi atskanēja tad, kad Zinai, kas bija apņēmusies pasākumu vadīt, vingrojumos vajadzēja piedalīties pašai: „Tagad arī Zina zina, ka kāds viņu var pacelt.”

LIETUS DĒĻ

„Jā, šodien sabraukuši ļoti daudzi, bet tirgotāju un pircēju, izskatās, ir mazāk nekā citus gadus. Varbūt tāpēc, ka šajās dienās visur notiek pasākumi un tirdziņi,” teica Ilona Kricka-Krauža. No savas saimniecības *Klintis* viņa atvedusi dārzeņus, konservējumus, ārstniecības augu tējas, kā arī dziju un adījumus. Pircēji pārsvarā esot centra iedzīvotāji, kuriem pie mājas nav sava dārziņa.

Kultūras organizatore Sandra Gailuma pastāstīja, ka lietus dēļ 15–20 tirgotāju atteikuši, tostarp zivju pārstrādes uzņēmums no Rojas, arī vietējie mājražotāji ar kūpinājumiem un citu produkciju.

SIERS GARŠO

Mājražotāja Mārīte Jēkabsone no Saldus novada Jaunlutriņiem bieži piedalās Kuldīgas novada pagastu tirdziņos, tostarp Rendā, Kabilē, Vārmē, brauc arī uz Skrundū. „Visur, kur tagad esam, tautas ir mazāk. Kovida iespaidā daži uz brīdi iznāk sabiedrībā, daži joprojām labprātāk paliek mājās. Tirdziņos ir ierobežojumi, degustācija nenotiek. Tomēr vietējo tūristu plūsma ir acīmredzami pastiprinājusies, tāpēc orientējamies uz pieņemšanu mājās. Pandēmijas laikā radās dažādas idejas, ne tikai siera produkcija vien. Šodien ir arī asociācijas *Lauku ceļotājs* atvērtās dienas lauku saimniecībās. Tomēr nolēmām atbraukt uz Rendu, un

Mārīte Jēkabsone no Jaunlutriņiem atzina, ka rendeniekiem un citiem pagasta svētku viesiem siers garšo.

Ilona Kricka-Krauža no Rendas pagasta Klintīm atvedusi dārzeņus un citus mājražojumus.

Kultūras organizatore Sandra Gailuma un pasākuma vadītājas godā celtā zilniece Zina sasveicinās ar viesiem.

Vīna darītavas *Vini Curlandia* saimnieki Daiga Valantina-Štolcere un Nauris Štolcers sablincēm stāsta par dzērienu veidiem, kas taisīti no Abavas senlejas vīnogām.

Kuldīdznieks Ričards izmanto atļautu paņēmieni, kā pārspēt drosmīgo rendenieku Maksimu.

Rendas baznīcā mācītāja pienākumu izpildītāja Agrita Staško ikvienam sagatavojusi novēlējumu no garīgo atziņu krājuma.

izrādījās, ka ar šādiem ražojumiem esam vienīgie.”

VĪNA DARĪTAVAI GARĀM NEBRAUC

Daudz svētku viesu koncertu starplaikos devās vai nu uz Nacionālās pretošanās kustības muzeju, vai vīna darītavu *Vini Curlandia* Abavas senlejā. „Braucām pie *Abavas pagrabiņa* saimnieka, bet ceļā ieraudzījām silti un nolēmām, ka tādai vietai jau nu nevar garām braukt,” teica pie vīnogulājiem sastaptās sablincē. „Sabile te pat kaimiņos vien ir, bet iepriekš nebija ienācis prātā te iegriezties. Vīni garšīgi, ļoti interesanti. Jāiet nofotografēties pie vīnogulājiem –

meitai draugs Itālijā, aizsūtīsim bildi, lai redz, ka arī Latvijā ir tādas plantācijas. Kas nav redzējis, nespēj noticēt.”

Vīna darītavas pārstāve Daiga Valantina-Štolcere stāsta, ka plašai publikai durvis šogad atvērtas pirmoreiz – pārsvarā bijušas grupas vai individuāli ceļotāji pēc pieteikšanās. Svētku dienā te iegriezās gan rendenieki, gan tūristi, braucot apskatīt Kurzemi. Ļoti daudz bijis lietuviešu.

ATVĒRTA BAZNĪCA

Pēcpusdienā apskatei durvis vērā Rendas luteriskā baznīca, kurā mācītāja pienākumu izpildī-

tāja Agrita Staško apmeklētājiem izstāstīja vairāk nekā 220 gadu senā dievnama vēsturi. Lai arī padomju laikos ēka bija nodota valsts aprūpē kā vietējās nozīmes arhitektūras piemineklis, tā tika izpostīta. Visvairāk – 70. gadu beigās, uzņemot filmu *Robina Huda bultas*. Kopš īpašumu atguvusi luterāņu draudze, ir atjaunots altāris un pārējais interjers, nomainīts jumts. Tagad tiek meklētas iespējas ērģeļu atjaunošanai. Arī dievnamu apmeklēja dažāda publika. Rendenieks Andris atzina, ka pagastā dzīvo jau sen, bet iepriekš ne reizes nav iznācis te būt: „Labi, ka svētkos piedalās arī baznīca.”

PĒC PROGRAMMAS

Dienas otrajā daļā lietus pieņēmas spēkā, tomēr tas netraucēja pasākumiem ritēt pēc programmas. Zem lietussargiem vai lietussargiem publika jautri dzīvoja līdz Matkules amatiereteātra iestudētajai Leldes Stumbres komēdijai *Burvīgie blēži* un *Jautro zābaciņu* līnijdejojājam, kurām raitos soļus nācās spert uz pielijušas estrādes. Līdz pusnaktij bija koncerts un balle kopā ar muzikantu Sandi Dubovu.

Dainas Tāfelbergas teksts un foto

Vairāk foto: www.kurzemnieks.lv.

PASAUĻĒ

Kas tā par vietu?

Izmantojot divus attēlus un nelielu informāciju par kādu pasaules vietu vai objektu, mēģini atpazīt, kā to sauc!

191. kārtā

Konsoļu tilts, kas šķērso jūras šaurumu, savienojot kontinentālo daļu ar salu. Tas ir 1036 m garš, tiltam ir 58 laidumi, garākais – 80 m, un maksimālais klīrens jūrā ir 38 m. Celtniecība sākta 1958. gadā, tas būvēts divus gadus. Atklāšanas brīdī bija garākais tilts Ziemeļeiropā. Tas aizstāja neefektīvu prāmju savienojumu starp abām jūras šauruma pusēm un palīdzēja pilsētas izaugsmei. Šis bija pirmais konsoļu tilts valstī, bet kopš tā laika uzcelti daudzi tādi. Sastrēgumu dēļ 90. gados izbūvēts arī tunelis, kas savieno abus krastus.

Konkursu atbalsta veikals Cikāde.

Atbildi gaidām līdz 27. augusta 11.00, to sūtīt konkursam *Pasaules pazinējs, Kurzemniekam* 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv vai iemest redakcijas durvju pastkastē.

190. kārtas atbilde: Perigē, Francija.

Pareizi atbildējuši: Daina Gerente, Ingars Neimanis, Aija Usne, Velta Višņevska, Gunta Grundmane, Rasma Stepe, Vilnis Bēniņš.

FOTOKONKURSS

Kas šajā attēlā ir citādāk?

Atbildes līdz 27. augusta 11.00 sūtīt e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv vai fotoattēlu, izgrieztu no laikraksta (ne kopētu), sūtīt redakcijai 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai iemest redakcijas vēstuļu kastītē.

Konkursu atbalsta

Pareizā atbilde. Hercogs Jēkabs kāpj ar otru kāju. Pareizi atbildējuši: Aija Lalajeva, Aija Usne, Indra Grandava, Ingars Neimanis, Ausma Kreidere, Daina Gerente, Velta Višņevska, Gunta Grundmane, Ojārs Silkans.

VĒSTURE

Kurzemnieks sadarbībā ar Kuldīgas novada muzeju piedāvā konkursu, kas liek papētīt vēsturi vai vienkārši atcerēties dažādus notikumus Kuldīgas, Skrundas un Alsungas novadā.

34. jautājums Kurā gadā atklāts Nīkrāces Brāļu kapu jaunais memoriāls?

Atbildi un, ja ir, arī atmiņu stāstu par attēlā redzamo līdz 27. augusta 11.00 sūtīt e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv.

32. jautājuma atbilde: Kuldīgā Ļeņina pieminēklis noņemts 1990. gadā. Pareizi atbildējuši: Indra Grandava, Aija Usne, Mārcis Kaltiņš, Ingars Neimanis, Velta Višņevska, Gunta Grundmane, Daina Gerente, Ausma Kreidere, Ojārs Silkans.

MINI MĪKLU!

Vīrs niķu niķiem, svārki stīķu stīķiem, kaula deguns, gaļas bārda.

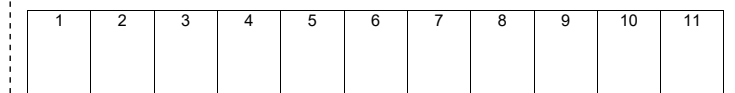
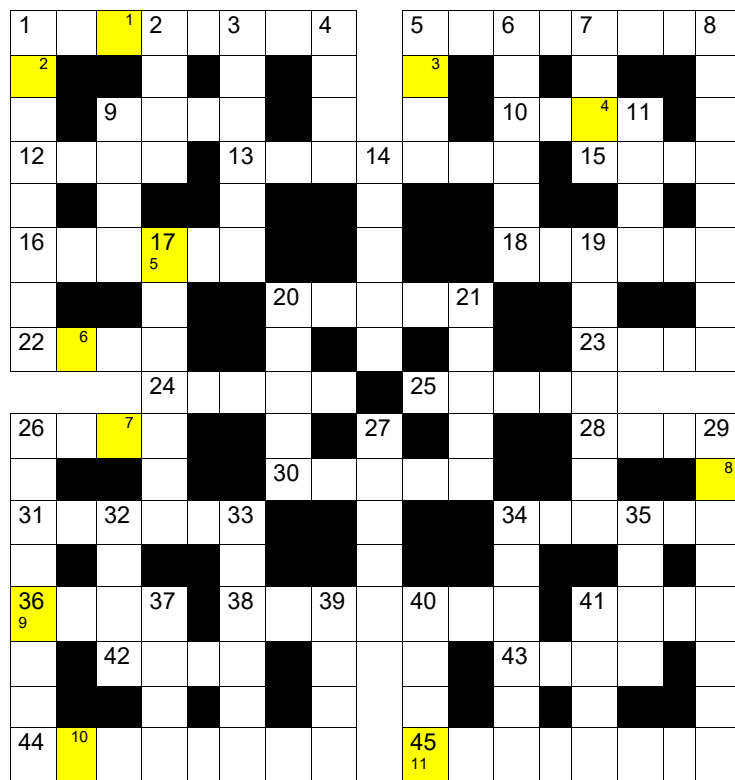
Atbildes līdz 27. augusta 11.00 sūtīt e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv vai sūtīt redakcijai 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai iemest redakcijas vēstuļu kastītē.

Pareizā atbilde. Avene.

Pareizi atbildējuši: Mārcis Kaltiņš, Ingars Neimanis, Indra Grandava, Aija Usne, Velta Višņevska, Gunta Grundmane, Ojārs Silkans, Daina Gerente.

KRUSTVĀRDU MĪKLA

Veidojusi Sandra Vilsons.

Krustvārdu mīkla

Horizontāli: Kuģa pilna kravnesība. 5. Pilsēta Lietuvas ziemeļrietumos. 9. Masas mērvienība angļu sistēmā. 10. Tāda, kas noris, pastāv ilgu laika posmu. 12. Mēness, rēķināšanas, rakstības un gudrības dievs senēģiptiešu mitoloģijā. 13. Jauns kādas reliģijas piekritējs. 15. Viegli kūstošs, sudrabbalts metāls. 16. Aptaukojušās, tuklas. 18. Sīkkristālisks, viegls materiāls, ko iegūst no stikla. 20. Indiešu reliģijā – liktenis, atmaksa. 22. Tiesneši Latvijā senatnē. 23. Noteikta liturģiska kārtība kristīgajā baznīcā. 24. Vācu filozofs (1724–1804). 25. Materiāls, ar ko nosedz augšni, lai saglabātu siltumu. 26. Vācu rakstnieks (1877–1962), romāna *Stikla pērlīšu spēle* autors. 28. Kakaoaugu dzimtas tropu koks, kura augļus (riekstus) izmanto medicīnā, liķieru un kokakolas ražošanā. 30. Vēsturiska garuma mērvienība. 31. Mikēnu valdnieks sengrieķu mitoloģijā. 34. Arābu dzejā – oday radniecīgs dzejolis. 36. Satiksmei paredzēta josla pilsētās. 38. Muižnieku tituls feodālajā Francijā. 41. Gultas maisi, kas parasti pildīti ar dūnām. 42. Priekšlaicīga. 43. Rīvēt, asināt. 44. Daiļas. 45. Ēdami gliemeņu klases dzīvnieki.

Vertikāli: Sievietes, kas lasa pa radio vai televīzijā pārraidāmus tekstus. 2. Alkoholisks dzēriens. 3. Pilnīgi līdzīgs. 4. Viena dziedātāja vai instrumentālista skaņdarba izpildījums. 5. Franču rakstnieks, filozofs (1913–1960), romāna *Mēris* autors. 6. Tāds, kam ir vēstījuma raksturs. 7. Latviešu rakstnieces Ābeles (1972) vārds. 8. Valodā saglabājusies novecojusi forma. 9. Kukaiņi, kas parazitē uz cilvēka vai dzīvnieka ķermeņa. 11. Grieķu alfabēta pirmais burts. 14. Augu valsts. 17. Latviešu rakstnieks, skolotājs un luterāņu mācītājs (1826–1868). 19. Krūšu kurvis. 20. Ikvienš. 21. Tautas dziesminieks kaukāziešiem. 26. Ilgstošs, pastāvīgs. 27. Tārtiņveidīgo kārtas putns ar pagaru knābi. 29. Tālu senču pazīmju parādīšanās atsevišķam indivīdam. 32. Leģendāras amerikāņu džeza dziedātājas (1917–1996) vārds. 33. Trāpīt ar kādu ieroci. 34. Saimniecības ēkas laukos. 35. Nomāt. 37. Uguns dievs vēdismā. 39. Jaudas mērvienība. 40. Vienkārša guļvieta. 41. Nozīmīgs medījams ūdensputns.

Risinājumu gaidām līdz 27. augustam.

Pareizā atbilde: PATERNITĀTE

Horizontāli: 7. Kreiseri. 8. Gliptika. 9. Rekvizitors. 10. Batālists. 13. Leģionārs. 16. Līstes. 18. Slīgt. 19. Duenja. 21. Enciklika. 22. Radiācija. 23. Iesals. 24. Mācēt. 25. Birste. 26. Antrekots. 30. Alabastrs. 34. Notiesātais. 35. Esejists. 36. Presings. **Vertikāli:** 1. Presēt. 2. Asmeņi. 3. Gravēt. 4. Klātne. 5. Spārni. 6. Oktruā. 10. Beļševica. 11. Liepkalne. 12. Sultanāts. 13. Lāgerlēva. 14. Okupācija. 15. Skarabejs. 17. Sūces. 20. Naivs. 27. Triass. 28. Kronis. 29. Tvists. 31. Luters. 32. Brist. 33. Turīgs.

Pareizi atbildējuši: Daina Gerente, Gunta Vāciete, Bruno Mekšs, Velta Višņevska, Gunta Grundmane, Vilnis Bēniņš, Ojārs Silkans.

Atminējumu, izgrieztu no laikraksta (ne kopētu), sūtiet uz redakciju *Krustvārdu mīklu konkursam, Kurzemniekam* 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai iemetiet redakcijas vēstuļu kastītē!

Uzvarētājam dāvana gādāta sadarbībā ar salonveikalu Akcent's.

PĀRDOD

No Vācijas – **MB A CLASS**, *dīzelis*, 2600 eiro. Tālr. 28728202.

No Vācijas – **SEAT IBIZA**, 2010, 2800 eiro. Tālr. 28728202.

TOYOTA AVENTIS 2.2, d., TA 18.08.2021. Ļoti labā kārtībā, 2500 eiro. Sīkāk pa tālr. 26368290.

Pārdod **PVC LOGUS** un **DURVIS**, iebūvējamus skapjus, bīdāmās durvis, modulu virtuves. Plašs žāļuziju un pretinsektu sietu piedāvājums. Veic mērīšanu un montāžu. Mucenieku ielā 25, tālr. 28448638, Gravas ielā 1, tālr. 28378818.

SOJU, sojas eļļu, barības piedevas. Tālr. 29335384.

KVIEŠUS, auzas, rudzus. Tālr. 29560864.

MIEŽUS, 10 centi/kg (100 eiro/t). Tālr. 22089450.

Ziemas **ĶIPLOKUS**. Tālr. 25364046.

DĒJĒJVISTAS, brūnas un baltas, 11 mēn. vecas. Piegādāju uz saimniecību, pērkot 10 gab. un vairāk. Tālr. 24976880.

SIA *Vēvers* pārdod priedes skaidu kurināmās **BRIKETES** ar piegādi. Cena 120 eiro. Tālr. 26651831.

Pārdod *RUF* kokskaidu **BRIKETES** ar piegādi. Tālr. 28196838.

Skaldītu lapkoku **MALKU**. Tālr. 27885688.

Sausu **MALKU** maisos, krāvās. Tālr. 26544462.

SIA *AJG plus* – sažāģētu nomaļu **MALKU**. Tālr. 29399939.

Pārdod 3 m **MALKU** ar piegādi. Mini-mālais apjoms – 20 m³. Tālr. 20514042.

Visu veidu **MALKU**. Tālr. 26153187.

Skaldītu un kluču **MALKU**. Tālr. 28750000.

Skaldītu un kluču **MALKU**. Tālr. 27195825.

Pārdod ar piegādi žāģētavas atgriezumus **MALKU**; skaldītu malku; 3 m garu meža malku. Tālr. 29249578.

Skaldītu **MALKU**. Tālr. 29254530.

Skaldītu **MALKU** 2 – 5 m³. Tālr. 29974786.

W
SVEASKOG
BEZ MAKSAS ATTĪRA
NO KRŪMIEM
laukus un citas
aizaugušas platības.
PĒRK
zarus, cirsmu atlikumus,
šķeldojamo materiālu.
ĀTRA SAMAKSA.
25 622 293 (Āris)

PĒRK

MĀJU vai zemi Kuldīgā vai rajonā, vēlams, ūdens tuvumā. Tālr. 26760600.

Vēlos pirkt **GARĀŽU**. Izskatīšu visus piedāvājumus. Tālr. 26996562.

AUTOMAŠĪNAS. Tālr. 28679476.

TRAKTORUS, PIEKABES, inventāru, vieglās automašīnas. Tālr. 26104984.

Z/s *SMAIDAS* pērk **MĀJLĒPUS**. Tālr. 29437251, 28393052, 63341221.

Briežu **RAGUS**. Brauc pakaļ. Tālr. 29886349.

GAILENES, MELLEENES, BRŪKLENES Kuldīgā, Planīcas ielā 7a (bijušajā *Meliorācijas* teritorijā), tālr. 25200298; Skrundā, Liepājas ielā 4, tālr. 25321178; Aizputē, Sakas ielā 9, tālr. 25366612. Transports pie klienta. Tālr. 26284210.

MAINA

Maina **DZĪVOKLI** Kuldīgas centrā pret māju Kuldīgā ar piemaksu. Tālr. 25566770.

VAJADŽĪGI

SIA *Bērzi plus* (41202008941) – hidrauliskā lentsāģa **OPERATORS** un **PALĪGS**. Alga pēc izpēšanas no 800 eiro. Tālr. 29568025.

SIA *Merano* (41203062748) – **AUTOREMONTA ATSLĒDZNIEKI**. Alga no 570 eiro. Tālr. 29242556, merano.lv.

Alsungas novada dome (90000036596) aicina darbā uz nenoteiktu laiku Alsungas vidusskolas **DIREKTORU/I** (tālr. informācijai 27273790, vairāk informācijas: www.alsunga.lv). Darba samaksa: 1056 EUR mēnesī pirms nodokļu nomaksas saskaņā ar pedagoga darba samaksas noteikumiem.

PATEICĪBA

Izsaku pateicību intensīvās un terapijas nodaļas personālam par manu ārstēšanu. Mārtiņš Piziks

DAŽĀDI

JURISTS. Visu veidu dokumentu sagatavošana un parakstīšana ar elektronisko parakstu. Tālr. 29293749.

Sertificēta **BŪVFIRMA** ar pieredzi veic dažādus būvdarbus, dokumentācijas noformēšanu. Tālr. 29705025.

BRUĢĒ, ierīko **ŽOGUS, REMONTA** un **CELTNIECĪBAS** darbi. Tālr. 26953266.

Tīra **AKAS**. Tālr. 27448331.

Piedāvājam 5,5 t **EKSKAVATORA** pakalpojumus. Tālr. 26046209.

Piedāvā **TRAKTORA** pakalpojumus. Vedam granti, melnzemi, šķembas, graudus utt. (1 krava – 15 m³). Tālr. 26046209.

ZĀĢĒ kokus, krūmus, **PLĀUJ** zāli visu veidu teritorijās. Tālr. 28958135.

Veicam dažādu teritoriju **APAUGUMA** izstrādi, mēs tās sakopsim un par izstrādāto krūmu un koku materiālu samaksāsim. Korekta, ātra samaksa. Tālr. 25600490.

Moderna **SULU SPIEŠANA** un pastērizācija Kuldīgā. Pildīšana maisos ar krāniem: 5 l – 2,6 eiro; 3 l – 2 eiro. Graudu ielā 3H, tālr. 28466573.

Skrundas mūzikas skola

sāk mācības
1. septembrī 14.00
Skrundas kultūras namā.

Skrundas mūzikas skolā
audzēkņu papildu uzņemšana
2. septembrī 18.00.
Tālr. 26183832.

LATVIJAS VALSTS MEŽI

Lai nodrošinātu kvalitatīvu un savlaicīgu valsts mežu apsaimniekošanu, AS *Latvijas Valsts meži* (turpmāk – LVM) izsludina atklātu konkursu **MEŽA ATJAUNOŠANAS, KOPŠANAS UN AIZSARDZĪBAS PAKALPOJUMU SNIEGŠANA 2021. – 2023. GADĀ**, id. Nr. AS LVM MS MK_2020_248_Ak

Potenciālo sadarbības partneru sanāksmes, kurās informē par piedāvājuma sagatavošanu konkursa noteikumiem Elektronisko iepirkumu sistēmā (EIS), LVM rīko: 2020. gada 7. septembrī plkst. 11.00 (Dienvidkurzemes reģions) Kazdangas Kultūras un pieaugušo izglītības centrā, adrese: Pils gatve 2, Kazdanga, Aizputes novads, LV-3456. **Piedāvājumu iesniedz tikai elektroniski EIS e-konkursu apakšsistēmā līdz 2020. gada 22. septembra plkst. 12.00.** **Kontaktpersona:** LVM Dienvidkurzemes reģiona mežkopības vadītājs Uldis Ozols, tālrunis 29182563, e-pasta adrese: u.ozols@lvm.lv Konkursa nolikums pieejams EIS tīmekļvietnē <https://www.eis.gov.lv> e-konkursu apakšsistēmā.

LĪDZJŪTĪBAS

*No tevis tik daudz bija, ko gūt.
Tavas pēdas ir dzijas, tās nepazūd.
Mums atmiņās vēl ilgi kopā būt.*

/K. Apškrūma./
Izsakām visdziļāko līdzjūtību Irīnai Millerei ar ģimeni, no māmiņas atvadoties.
Bijušie kaimiņi Jānis, Līga, Raisa, Krišjānis

*Kāds neizturams klusums.
Bet ir tiesa –
Kas palicis, vairs izrunājams nav.*

/O. Vācietis./
Negaidīti un pēkšņi aizsaulē devies mūsu klasesbiedrs, vēsturnieks GUNĀRS MEDIŅŠ. Līdzjūtība ģimenei un brālim Hermanim Mediņam.
1968. gada vidusskolas izlaiduma klase

*Es jau zinu – tu man būsi vienmēr:
Arī pēc saulrieta sildīsi,
Baltiem ābeļziediem katru pavasari ziedēsi,
Arī no mūžības takas mīlēsi,
Bet tik un tā – sirds izlīst pelēkās skumju smilgās
Un kā balts eņģelis baltās debesīs raud.*

/D. Kalinka./
Kuldīgas slimnīca izsaka dziļu līdzjūtību Jolantai Valdmanei, mammu mūžībā pavadot.

*Cik grūti ticēt, ka nekad vairs dzīvē
Mums neiznāks ar tevi parunāt.*
/I. Mežnora./
Jolantiņ, skumjās esam ar tevi un tavu ģimeni, māmiņu zaudējot.
Reanimācijas un anestēzijas kolektīvs

*Dusi saldi zemes rokās,
Lai tev sapņu nepietrūkst.
Mijas rokas ziedus noklās,
Un tev silti vienmēr būs.*

/A. Straube./
Izsakām visdziļāko līdzjūtību Jolantai un tuviniekiem, no mammas atvadoties.
Operāciju bloka kolektīvs

*Tai tālajā pļavā, kur atmiņas zied,
Tur mani jūs vienmēr satiksiet.*

/I. Rudene./
Izsakām visdziļāko līdzjūtību Dacei un Inesei, no tuva cilvēka atvadoties.
Ingrīda un Ilona

Izsakām dziļu līdzjūtību Dacei Blumbergai, VELTAS tanti mūžībā aizvadot.
Ģimenes draugi

*Gaisma, kas cilvēkā dzīvo,
Un siļtums, ko izstaro sirds,
Tas nezūd, tas paliek un mirdz.*

/V. Egle./
Izsakām līdzjūtību Solvītai Valdmanei, mammu smiltājā pavadot.
PII Bitīte kolektīvs

*Klusiem soļiem māmuliņa
Mūžam durvis aizvērusi,
Ne vārdu nebildusi,
Skumjas sirdi atstājusi.*

/T. dz./
Izsakām dziļu līdzjūtību Solvītai, no māmiņas atvadoties.
Ilze, Undīne, Solvīta

Neilands debitēs Tour de France

Kuldīdznieks Kristis Neilands iekļauts pasaules tūres šosejas riteņbraukšanas komandā *Israel Start-Up Nation* dalībai prestižākajās daudzdienu sacensībās *Tour de France*.

Kristis šo komandu pārstāv kopš 2017. gada. 26 gadus vecajam kuldīdzniekam šajās sacīkstēs tā būs debija. Līdz šim Kristis divas reizes sekmīgi pabeidzis tūri *Giro d'Italia*. *Tour de France* sāksies 29. augustā ar 156 km posmu Nicā un tās apkārtnē. Tūre ilgs līdz 20. septembrim. Būs 21 posms, septiņi uzskatāmi par īpašiem kalnu maršrutiem. No Latvijas šajā braucienā startējuši seši riteņbraucēji – pērn Toms Skujiņš, 2013. un 2014. gadā Gatis Smukulis, senāk Romans Vainšteins, Raivis Belohvoščiks, Arvis Piziks un Pjotrs Ugrjumovs, atgādina Latvijas Riteņbraukšanas federācijas preses sekretārs Toms Markss.

Labā pieredze

Piecas Kuldīgas novada sporta skolas šahistes guvušas labu spēļu pieredzi Latvijas jaunatnes čempionātā. U16 grupā Vansai Pļavarājai 5. vieta, Valērijai Nikolai Āboltiņai – 6., U14 grupā Ancei Reihai 6.–7. vieta, U12 grupā Nellijai Jēkabsonai 8.–11. vieta, bet U10 grupā Emīlijai Dabrai 14. vieta.

Distancē – ar prieku un gribasspēku

32. skriešanas seriāla *Kuldīgas aplī* trešajā kārtā bijuši 55 dalībnieki, informē organizators Arvīds Šefanovskis. Ceturtā kārtā notiks Krauļu priedēs 9. septembrī 17.30.

Rezultāti

Pirmajā grupā (2011. g. dz. un jaunāki, 800 m) Keita Cīrule – 3:28, Alīna Rone – 3:29, Katrīna Bogdanova – 3:34; Aleksis Bogdanovs – 3:15, Ralfs Sermoliņš – 3:48, Mārcis Hoiers – 4:20. **Otrajā grupā** (2008.–2010. g. dz.; 1200 m) Veronika Bogdanova – 5:37, Ginta Dmitrijeva – 5:53, Sintija Neilande – 6:08, zēniem uzvarēja Krišs Duburs – 5:28. **Trešajā grupā** (2002.–2007. g. dz.) 2400 m jauniešiem Izabella Bogdanova – 10:37, Viktorija Grīniņš – 10:40, Ita Zīta Ozoliņa – 12:42, jauniešiem 3600 m Lauris Grīniņš – 15:50, Matīss Grīniņš – 15:59, Mārcis Maizītis – 18:39. **Ceturtajā grupā** (1981.–2001. g. dz.) Zane Andersone – 18:26, Līga Freiberga – 19:42, Kristīne Stukule – 21:10; 6000 m Āris Brantevics – 27:34, Uģis Jocijs – 27:59, Mārtiņš Maizītis – 30:08. **Piektajā grupā** (1980. g. dz. un vecāki) veterānēm 2400 m Ludmila Joce – 12:02, Odeta Turka – 12:44, Džanita Freija – 13:25; veterāniem 4800 m Kaspars Stukuls – 21:22, Kaspars Šabāns – 24:22, Pēteris Ivāns – 25:15.

INTERESANTI

Stratēģiskā domāšana

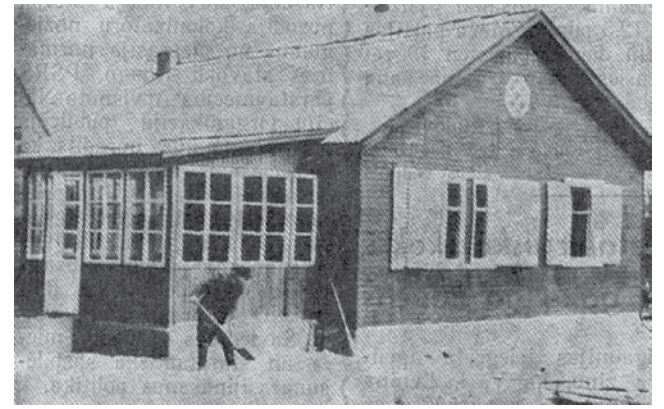
Lai gūtu panākumus modernajā pasaulē, veiksmīgi uzņēmēji, izgudrotāji, studenti un atlēti izmanto vienu un to pašu piegājēju – viņi domā stratēģiski. Singapūras Nacionālās universitātes pētnieki norāda, ka cilvēki ar stratēģisku domāšanu no citiem atšķiras ar to, ka, saskaroties ar izaicinājumiem un neveiksmēm, viņi sev jautā: „Kā vēl es to varētu izdarīt? Vai pastāv labāks veids, kā šo paveikt?” Līdz šim nav bijis skaidrs, kāpēc dažiem izdodas izmantot stratēģisku pieeju vairāk nekā citiem, turklāt pareizajā laikā. Atbilde ir: šie cilvēki daļēji apzinās, ka to dara, un spēj pakāpt soli atpakaļ, lai apskatītu situāciju kopumā. Kā būtisks aspekts atklājusies arī stratēģisko cilvēku vēlme vairākkārt izmēģināt vai praktizēt kādu uzdevumu pirms tā paveikšanas. Labā ziņa ir tāda, ka stratēģisko domāšanu var iemācīties un trenēt. Pirmais solis, ko iesaka pētnieki, ir apziņoties, ka problēmai vispār var pietiekami stratēģiski.

SEN

Ātri, lēti, izdevīgi

Vai var veikalā nopirkt māju? Jā, var! Lasītājs varbūt apšaubīs šādu iespēju. Taču nekā nereāla nav. No atsevišķām koka būvdetaļām samontējamas divu un pat trīs istabu mājas ar centrālo apkuri pārdod rajona patērētāju biedrību savienība. Tās ir lētas – katra šāda ēka maksā 1300–2700 rubļu. Šajā attēlā redzam vienu no šīm mājām. To pusotra mēneša laikā uzcēla rajona patērētāju biedrība. Kopējā trīs istabu platība – 56 kvadrātmetri. Jaunceltne iekārto kopmītni rajona universālveikala pārdevējam. Tai blakus šogad paredzēts uzcelt otru tādu pat ēku. Divas līdzīgas mājas nopircis kolhozs Vārme.

Padomju Kuldīga, 1961. g. 14. marts

KONKURSA Kuldīgas novada uzņēmēju un amatnieku gada balva 2020

APTAUJAS ANKETA

Kuldīgas novada pašvaldība organizē konkursu Kuldīgas novada uzņēmēju un amatnieku gada balva 2020, lai apzinātu un godinātu Kuldīgas novada uzņēmējus un amatniekus, kas aktīvi un godprātīgi darbojas savā nozarē, sekmējot uzņēmējdarbības vides attīstību. Visiem iedzīvotājiem un viesiem tiek piedāvāta iespēja aizpildīt anketu, izvirzot pretendētus balvas saņemšanai noteiktajās nominācijās.

Nominācija	Pretendents, pamatojums
Lauksaimnieks 2020 (Saimniecība, kas gūst ienākumus no lauksaimnieciskās produkcijas ražošanas un realizācijas, kā arī ir nodrošinājusi apkārtējās vides un teritorijas sakopšanu. Ir pozitīvs saimniecības tēls un reputācija)	
Ražotājs 2020 (Uzņēmums, tai skaitā lauksaimnieciskās produkcijas ražotājs, kas veic saimnieciskās darbības modernizāciju, jaunu produktu, pakalpojumu ieviešanu, palielinājis eksporta apjomu vai apguvis jaunus eksporta tirgus, ir pozitīvs uzņēmuma tēls un reputācija)	
Pakalpojums 2020 (Pretendents, tai skaitā tirdzniecības nozares uzņēmums, sniedz kvalitatīvus pakalpojumus novada iedzīvotājiem vai viesiem (sadzīves, veselības, skaistumkopšanas, sporta, atpūtas, medicīnas, lauksaimniecības, transporta, servisa u.c. pakalpojumus un guvis pozitīvas klientu atsauksmes))	
Amatnieks 2020 (Mikrouzņēmumi, individuālie komersanti, amatnieki, mājražotāji un/vai ģimenes uzņēmumi, kas rūpējas par savu, piemēram, ražošanas, amata tradīciju uzturēšanu vai tālāku to attīstīšanu un nodošanu no paaudzes paaudzē, produkcija ir pieejama gadatirgos un/vai veikalos, pretendents ir pozitīva reputācija sabiedrībā)	
Tūrisma uzņēmējs 2020 (Uzņēmums, kas veicina tūrisma attīstību novadā vai arī radījis atpazīstamu un unikālu tūrisma produktu, ieņēmis stabilu nišu tūrisma jomā, sniedz kvalitatīvus pakalpojumus, veicinot tūrisma nozares attīstību)	
Ģimene uzņēmējdarbībā 2020 (Uzņēmums, kuru vada ģimenes locekļi un kas veicina sabiedrības, t.sk. jauniešu, interesi par uzņēmējdarbību, kā arī, ieguldot darbu ģimenes uzņēmumā, īsteno pasākumus, kas pozitīvi ietekmē novada attīstību un reģiona ekonomisko izaugsmi. Uzņēmums var lepoties ar labo praksi ne tikai attiecībā uz uzņēmuma mikrovidi, bet arī uz sabiedrību kopumā. Pretendējot nominācijā Ģimene uzņēmējdarbībā 2020, uzņēmumiem ir iespēja demonstrēt savu pieredzi, pārmantojamību un vērtības plašākai sabiedrībai, vienlaikus rādot piemēru arī citām ģimenēm)	
Debija 2020 (Uzņēmums, kas savu saimniecisko darbību veic ne ilgāk kā divus gadus, ir vērojama pozitīva izaugsme saimnieciskajā darbībā, un produkts/pakalpojums ir pieejams vismaz vietējā tirgū)	

Ja vēlaties piedalīties pārsteiguma balvas izlozē, lūdzu, sniedziet informāciju par sevi:

Vārds, uzvārds _____

Tālrunis vai e-pasts _____

Lūdzam līdz 28. augustam anketu ievietot tām paredzētajās anketu kastēs: Kuldīgas novada pašvaldības klientu apkalpošanas centrā, Baznīcas ielā 1, jebkurā Kuldīgas novada pašvaldības pagasta pārvaldē, SIA Kuldīgas komunālie pakalpojumi klientu apkalpošanas zālē, Pilsētas laukumā 2, Rūtas Eglītes ģimenes ārsta praksē, Smilšu ielā 22, un laikraksta Kurzemnieks redakcijā, 1905.gada ielā 19. Anketu var aizpildīt arī www.kuldiga.lv.

PALDIES PAR ATSAUCĪBU!

amazone grupa lv

“AMAZONE GRUPA LV”
UZŅĒMUMS SIA “UPESKALNI AB”,
reģ. nr. 46101002599

PIEDĀVĀ DARBU SAIMNIECĪBAS VADĪTĀJA VIETNIEKAM /-CEI.

► GRAUDU KALTES LABORATORIJAS DARBU VADĪŠANA UN KOORDINĒŠANA. ► PALĪGDARBU VEIKŠANA KULTŪRAUGU AUDZĒŠANĀ, RAŽAS NOVĀKŠANĀ, UZGLABĀŠANĀ UN REALIZĀCIJĀ.

Bruto alga 850 - 1200 Euro.

Izglītība lauksaimniecībā tiks uzskatīta par priekšrocību.

CV un motivācijas vēstuli lūdzam sūtīt līdz 28.08.2020. uz upeskalni@upeskalni.lv. Tālr. 63348122.

KURZEMNIEKU SEPTEMBRIM

VĒL VAR ABONĒT LĪDZ 27. AUGUSTAM:

- WWW.ABONE.PASTS.LV,
- PASTĀ,
- PIE PASTNIEKIEM,
- REDAKCIJĀ.

BOOKS

Atgriežas ringā

Piedaloties boksa turnīrā *TM rings Jēkabpilī*, 4 x 3 minūšu cīņā svara kategorijā līdz 80 kg pēc punktiem uzvarējis novadnieks Juris Zundovskis.

Pretiniekos viņam bijis Maksims Dembovskis. Šī Jurim ir pirmā cīņa pēc krustenisko saišu un meniska traumas sadziedēšanas, jo pirms vairāk nekā gada viņš guva traumu. Bokseris stāsta, ka pēc operācijas ātri sācis rehabilitāciju un pirmos treniņus aizvadījis jau janvārī. „Ringā jutos labi un pēc cīņas biju noilgojies,” saka J.Zundovskis. „Šo iespēju man piedāvāja pēkšņi – divas dienas pirms turnīra. Tā kā uzturu sevi formā visu laiku, cīņai biju gatavs.”

Iespējams, augusta beigās Juris kāps ringā vēlreiz: „Jāskatās, kā sadzīs acs. Trīs četras sekundes pirms cīņas beigām ar pretinieku saskrējāmie ar galvām, un es pārsitu uzaci – dabūju piecas šuves.”

Inta Jansone